

გაეროს ეროვნული სააგენტოს აჭარის პიდრომატოროლოგიური ობსერვატორიის მონაცემები
დღეს მოსალოდნელია ხანმოკლე წვიმა, ცვალებადი მიმართულების ქარი - 10-15 მეტრი წაშში, ტემპერატურა სანაპირო რაიონებში - 20-25, შიდაპირო რაიონებში - 18-23 გრადუსი სითბო.
ზღვის წყლის ტემპერატურა 21 გრადუსია, ატმოსფერული წნევა - 760 მილიმეტრი.
მომდევნო 2 დღეს მოსალოდნელია უნალექო ამინდი.

უმაღლეს საბჭოში მომავალი წლის რისკუბლიკური ბიუჯეტის პროექტის განხილვა დაიწყო

მანანა ტაკიძე 593 10 15 17

აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესმა საბჭომ 2024 წლის რესპუბლიკური ბიუჯეტის კანონპროექტის განხილვა დაიწყო. სხდომაზე ცნობად მიიღეს 2023 წლის რესპუბლიკური ბიუჯეტის ორი კვარტალის შესრულებისა და 2023 წლის რესპუბლიკური ბიუჯეტის სამი კვარტალის შესრულების მიმოხილვები. განისაზღვრა წამყვანი კომიტეტები და განხილვის ვადები, რომელიც დეპუტატებს საფინანსო-საბიუჯეტო და ეკონომიკურ საკითხთა კომიტეტის თავმჯდომარე მარინე გვიანიძემ გააცნო.

ბიურომ დღის წესრიგით განიხილა საკითხები, მათგან ყველაზე მნიშვნელოვანი მომავალი წლის რესპუბლიკური ბიუჯეტის კანონპროექტია, რომლის ასიგნებებიც 700 მილიონი ლარით განისაზღვრა. ადგილობრივი ბიუჯეტი ყოველწლიურად მზარდია, რაც მისასაღებელია, ბიუჯეტის ზრდა კი, შესაბამისად, ყველა სამინისტროსა და მხარეზე დაწესებულებაზე ასახება. კომიტეტებში განსახილველად, რეგლამენტის ვადების დაცვით, ჩაეშვა მესამე კვარტალის მიმოხილვა, რომელსაც ასევე ყველა დარგობრივი კომიტეტი განიხილავს და ცნობად იქნა მიღებული ორი კვარტალის შესრულება. - განაცხადა მარინე გვიანიძემ.

ექვსი გადავუგზავნით არასამთავრობო ორგანიზაციებს, საზოგადოებასთან გვექნება შეხვედრები და განხილვები. რაც შეეხება იმას, რომ ვადებში არ მოესწრება ეს განხილვები და თითქმის ტექნიკურად შეუძლებელია, კითხვა-პასუხებში თანხვედრა არაა და სჯობს ჯერ ჩამოყალიბდნენ. მათ იმით არ უნდათ ეს, რომ ბიუჯეტი არის პარტიულ კონსენსუსურაზე და კონკრეტული თანამდებობის პირების გამდიდრებაზე მორგებული და არ ასახავს რეგიონის გამოწვევას. უკვე მერამდენე წელია, ყოველი წლის ბიუჯეტის პრიორიტეტების განხილვისას ვითხოვ, დაინახონ და წარმოაჩინონ მთავარი გამოწვევა - სიღარიბე. დოკუმენტში თქვენ ვერ ნახავთ, რომ აჭარის მთავრობა და უმაღლესი საბჭო, „ქართული ოცნება“ აღიარებს რეგიონში ისეთ გამოწვევას, როგორცაა სიღარიბე და ამ მიმართულებით რომელიმე პროგრამა გააჩნია, - აცხადებს მარინე გვიანიძე.

რასაც ყველა ხედავს ბიუჯეტის კორექტირების პერიოდში. ნებისმიერი სამინისტრო ცდილობს, მისი პროგრამები, პრიორიტეტები მაქსიმალურად მოარგოს მოსახლეობის ფართო ჯგუფს. მაგალითისთვის გეტყვი, რომ ჯანდაცვის მინისტრი ნინო ნიუარაძე იმყოფებოდა სოფელ შუბანში, სადაც მოსახლეობასთან შეხვედრის შემდეგ გაითვალისწინეს მათი საჭიროებები. სამწუხაროდ, ოპოზიციას არ სურს, დაინახოს მთავრობის აქტიურობა და მჭიდრო თანამშრომლობა მოსახლეობასთან, ყველა მინისტრის და მუნიციპალიტეტის მერის კარი ღიაა მოქალაქეებისთვის, - განაცხადა მარინე გვიანიძემ.

ქონების მართვისა და განკარგვის შესახებ“ კანონის ცვლილების პროექტისთვის ვადას გაგარძელების საკითხს. ლადო მაგალითისთვის ოპოზიციის შენიშვნებზეც გააკეთა კომენტარი.

კომიტეტებში განსახილველად ჩაეშვა აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის საბიუჯეტო პროცესისა და უფლებამოსილებათა შესახებ“ კანონში შესატანი ცვლილების პროექტი, რომელიც კანონმდებლებს უმაღლესი საბჭოს წევრმა გია აბულაძემ გააცნო. დეპუტატმა კოლეგებს ბიუჯეტის საჭარო განხილვა და მოსახლეობის მაქსიმალური ჩართვა ურჩია. თქვა, რომ ბიუჯეტში არ არის გათვალისწინებული სიღარიბე და ამ მიმართულებით მოსახლეობაზე მორგებული პროგრამები.

საფინანსო-საბიუჯეტო და ეკონომიკურ საკითხთა კომიტეტის თავმჯდომარე მარინე გვიანიძე ოპოზიციის შენიშვნას იმასთან დაკავშირებით, რომ ბიუჯეტის განხილვის პროცესში არ არის ჩართული მოსახლეობა, უსაფუძვლოდ მიიჩნევს.

უმაღლეს საბჭოში განხილვის პროცედურები იწყება ორ საკანონმდებლო პაკეტზე: პირველი ინიციატივა უმაღლესი საბჭოს რეგლამენტსა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს არჩევნების შესახებ“ კანონში ცვლილებას ითვალისწინებს, მეორე კი ავტონომიური რესპუბლიკის მნიშვნელობის საავტომობილო გზებისა და მათი მართვის შესახებ“ კანონში შესატანი ცვლილებასა და დადგენილების პროექტს მოიცავს, რომელიც საკანონმდებლო ინიციატივის პარლამენტში წარდგენას გულისხმობს. ბიუროს სხდომაზე ორივე პაკეტი საკონსტიტუციო, იურიდიულ და საპროცედურო საკითხთა კომიტეტის თავმჯდომარე ლადო მაგალითისთვის წარმოადგინდა. ბიურომ მხარი დაუჭირა მის მიერ სხდომაზე გამოტანილ კიდევ ერთი აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის

სრული პასუხისმგებლობით ვაცხადებ, რომ დღევანდელი ჩვენი კანონმდებლობა ითვალისწინებს ბიუჯეტის სრულ გამჭვირვალობას და ვისაც ამის სურვილი და შესაძლებლობა აქვს, შეუძლია მიიღოს განხილვაში მონაწილეობა. ოპოზიციის მიერ წარმოდგენილი ინიციატივა ჩემთვის, ცოტა არ იყოს, ბუნდოვანია. როგორ უნდა დაესწროს ხალხი ამ განხილვას, ვერ ვავიცი და კომიტეტებში აუცილებლად მოვუსმენ. რეგლამენტი ითვალისწინებს ნებისმიერი ინიციატივის განხილვას კომიტეტებში, ეს იქნება მიზანშეწონილი თუ არა. საკითხს მეც სწორედ ამიტომ დავუჭირე მხარი, - აღნიშნა ლადო მაგალითისთვის.

- ძალიან მნიშვნელოვანია, რომ მომავალი წლის ბიუჯეტი განიხილებოდეს მოსახლეობასთან ერთად და დოკუმენტი იყოს გამჭვირვალე. ჩვენი ინიციატივა ეხება იმას, რომ ბიუჯეტის განხილვა მოხდეს ყველა მუნიციპალიტეტში მოსახლეობასთან ერთად და როდესაც ჩვენთან წარმოადგენენ, თან ახლდეს მოსახლეობის მიერ დაყენებული ინიციატივები და პრობლემები, იყოს დისკუსიები, უმაღლესი საბჭო უნდა იყოს ორიენტირებული კონკრეტული საკითხების გადაწყვეტაზე. როგორც ჩანს, ხელისუფლებას არ აქვს განწყობა, ეს გააკეთოს. დღეს, ბიუროს სხდომაზე ვნახეთ, რომ არ აპირებენ კანონპროექტის მხარდაჭერას. ჩვენ, რა თქმა უნდა, კანონპრო-

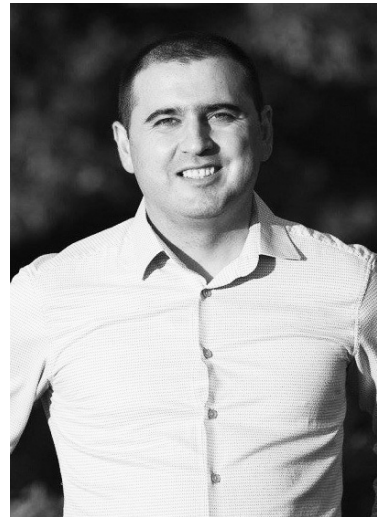
ბიუროს სხდომაზე, რომელსაც უმაღლესი საბჭოს თავმჯდომარე დავით გაბაიძე უძღვევოდა, დღის წესრიგით გათვალისწინებულ 7 საკითხზე იმსჯელეს.

რას ხდება დღეს და რას შეიძლება ხვალ მოხდეს...

დაუსრულებელი კორპუსები და უნებართვო შენობალობები

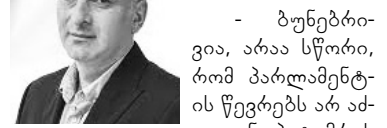
ISSN 2720-8702
9 772720 870003

გამოიცანით გაზეთი «აჭარა»!
ვისაც სურს მიიღოს მაქსიმალურად ზუსტი ინფორმაცია და ობიექტური ანალიზი არა მარტო ჩვენი რეგიონის, სრულიად საქართველოს პოლიტიკური, ეკონომიკური, სოციალური და კულტურული ცხოვრების მთავარი მოვლენების შესახებ, შესაბამისი თხოვნით მიმართოს სადისტრიბუციო ორგანიზაციის «ბათუმი ექსპრესი» (ქ. ბათუმი, ჭავჭავაძის ქ. №90, ტელ: 555 86 12 21). მისი დახმარებით თქვენს მისამართზე მიიღებთ გაზეთ «აჭარის» ყოველ მომდევნო ნომერს.
გამოიწერეთ და ითანამშრომლეთ გაზეთ «აჭარასთან!» ჩვენთვის ძვირფასია თითოეული თქვენგანის აზრი! წამოჭრილი პრობლემების შემთხვევაში დაგვიკავშირდით: 577 20 43 55.

თავის სატელიტებთან ერთად ხავსს ეჭიდება, თუმცა წყალწაღებულებს არაფერი უშველით!

ბიორტი ბიორტიანი, ნაციონალური მოძრაობის წევრი:

ბუნებრივია, არაა სწორი, რომ პარლამენტის წევრებს არ აძლევენ პარტიის მონახულების უფლებას. ეს კანონის დარღვევაა და კიდევ ერთხელ ადასტურებს იმას, რომ მიხეილ სააკაშვილი პოლიტიკური პარტიარია.

საბიუჯეტო მუქარის შემსწავლელი განსხვავება და პოლიტიკოსთა შეფასება

თამარ ლამაზაძე 595 85 80 06

მიხეილ სააკაშვილის საპარტიო რიგში მონახულების საკითხი ოპოზიციამ კვლავ გააქტიურა. „ნაციონალური მოძრაობის“ თავმჯდომარე ლევან ბატიაშვილი პარტიის თავმჯდომარე შალვა პაპუაშვილს მუქარის შემსწავლელი განსხვავებით მიმართა და მისგან მიხეილ სააკაშვილის ნახვის უფლებას მოითხოვა.

„რამდენჯერმე მაქვს მიწერილი შალვა პაპუაშვილისთვის და მისგან დადებითი პასუხი არ ყოფილა მიხეილ სააკაშვილის მონახულებასთან დაკავშირებით. მე ვაფრთხილებ მას, რომ მოუწევს ძალად ცუდი არააქმიანი გარემოში ყოფნა პარტიის თავმჯდომარის თანხმებით, რადგან არ ვაპირებთ ეს საქმე ასე დავტოვოთ, - განაცხადა ბატიაშვილმა.

მსგავსი პრეტენზია აქვს ოპოზიციის ცალკეულ წარმომადგენელსაც, თუმცა დავის საგანია ისიც, თუ რა მიზნით სურს ბატიაშვილს სააკაშვილის მონახულება - მისი განმარტების მდგომარეობის გასაგებად თუ პოლიტიკურ გეგმებზე მსჯელობისთვის და შიდა პოლიტიკურ

პროცესებთან დაკავშირებით დავალებების მისაცემად. ზოგადად, ბატიაშვილის მსგავსი, მუქარანარევი განცხადებები არ არის უცხო არც მთავრობისთვის და არც ოპოზიციისთვის.

მმართველი გუნდის წევრები ბატიაშვილის განცხადებას იუმორით უყურებენ, რადგან არასერიოზულად მიიჩნეა, ხოლო ოპოზიციის წარმომადგენლებს მიხეილ სააკაშვილთან შესვლა პარლამენტის მხრიდან ხელგონიერად ეზღუდებათ, ამავდროულად ნაწილი კი არ უარყოფს პარლამენტის თავმჯდომარის ვარაუდს, რომ ყოფილ პრეზიდენტთან ვიზიტები სინამდვილეში პოლიტიკურ ხასიათს ატარებს.

აღნიშნულ თემასთან დაკავშირებით მოვისმინეთ პოლიტიკოსთა მოსაზრებები.

სამათი დისანაძე, „ერთიანი ნაციონალური მოძრაობის“ აჭარის ქალთა ორგანიზაციის თავმჯდომარე:

- კანონით, პარლამენტი

წევრს აქვს უფლება (პარლამენტის თავმჯდომარის ნებართვით) პარტიის მონახულებისა. აღნიშნულ შემთხვევაში, ვინაიდან პარტიარია მიხეილ სააკაშვილი, ამიტომ ეზღუდებათ შესვლა თანაპარტიელ პარლამენტარებს, რაც პარტიისა და პარლამენტის წევრის უფლებების დარღვევაა. კანონის დარღვევაზე ხმის ამაღლება მიუღებელია რუსეთის რეჟიმისთვის, რომელსაც არ გვინდა დავმსგავსოთ. კონსტიტუციით მინიჭებული ადამიანის უფლება რომ ირღვევა, ადამიანები მიმართავენ პროტესტის სხვადასხვა ფორმას. ლევანმა ეს ფორმა აირჩია და ეს მისი უფლებაა.

ნინო ცხომარაძე, ბათუმის საკრებულოს წევრი, მოძრაობა „ხალხის ძალა“:

- ბატიაშვილი, არა მხოლოდ ამ განცხადებით, არამედ ზოგადად, მისი გამოსვლებით, ყოველთვის სასაცილო მდგომარეობაში იგდებს თავს და მასხარას როლში გვევლინება. საზოგადოებას კარგად ახსოვს მისი „მუქარე

ით, ყოველთვის სასაცილო მდგომარეობაში იგდებს თავს და მასხარას როლში გვევლინება. საზოგადოებას კარგად ახსოვს მისი „მუქარე

კვლევა

27 ოქტომბერს მასწავლებლის ეროვნული დღე აღინიშნა. ამ თარიღთან დაკავშირებით თბილისის ზაქარია ფალიაშვილის სახელობის სახელმწიფო ოპერისა და ბალეტის თეატრში მასწავლებლის ეროვნული პრემიით დაჯილდოების ცერემონია გაიმართა. საზოგადოებისა და განათლების სისტემის განვითარებაში შეტანილი განსაკუთრებული წვლილისთვის ღვაწლმოსილ პედაგოგებს ყოველწლიურად მასწავლებლის ეროვნული პრემია - სპეციალურად შექმნილი სამკრედე ნიშანი და ფულადი ჯილდო 10 000 ლარის ოდენობით გადაეცემა. საზოგადოებისა და განათლების სისტემის განვითარებაში შეტანილი განსაკუთრებული წვლილისთვის 2023 წლის მასწავლებლის ეროვნული პრემია და ფულადი პრემია 11 ღვაწლმოსილ პედაგოგს გადაეცა, მათ შორის ორი აჭარის მკვიდრია. ბათუმის მე-18 საჯარო სკოლის ფიზიკის მასწავლებელ ვენერა აბუსელიძეს და ხულოს მუნიციპალიტეტის სოფელ სხალთის საჯარო სკოლის ქართული ენისა და ლიტერატურის მასწავლებელ ნაზირაშვილს მიეცა პრემია აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის თავმჯდომარე თორნიკე რიჟვაძე და განათლების, კულტურისა და სპორტის მინისტრი მაია ხაჩიშვილი შეხვდნენ. მათ საზოგადოებისა და განათლების სისტემის განვითარებაში შეტანილი განსაკუთრებული წვლილისთვის მიღებული მასწავლებლის ეროვნული პრემია მიულოცეს და დამსახურებულ პედაგოგებს თაობების აღზრდაში შეტანილი უდიდესი წვლილისთვის მადლობა გადაუხადეს.

„ბათუმის ავტორიტარსპორტმა“ ტრანსპორტის კვირეულის ფარგლებში, დამსახურებული თანამშრომლები დააჯილდოვა. ღონისძიებას აჭარის მთავრობის თავმჯდომარე თორნიკე რიჟვაძე და ბათუმის მერი არჩილ ჩიქოვანიც ესწრებოდნენ. ისინი ორგანიზაციაში დასაქმებულ თანამშრომლებს შეხვდნენ და წლების განმავლობაში მუნიციპალური ტრანსპორტის გამართული და უსაფრთხო მუშაობისთვის მადლობა გადაუხადეს. ავტორიტარსპორტის 40-ამდე მძღოლსა და თანამშრომელს, რომლებიც ათეული წელი ემსახურებიან ქალაქს, მადლობის სიგელტომი ტრანსპორტის სფეროს განვითარებაში შეტანილი წვლილისთვის გადაეცათ.

აჭარის განმარტებისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს „ეკომიგრანტი ოჯახების საცხოვრებელი უზრუნველყოფის“ პროგრამის ფარგლებში, უსაფრთხო საცხოვრის კიდევ 9 ეკომიგრანტმა ოჯახმა შეიძინა. საკუთრების რეგისტრაციის პროცედურა ბათუმის იუსტიციის სახლში გაიმართა, რომელსაც აჭარის განსხვავების მინისტრის მოადგილე ელენე ნაკაშიძე ესწრებოდა. - მიმდინარე წელს აჭარის განსხვავების სამინისტროს პროგრამის ფარგლებში საცხოვრისი თანდაფინანსებით 70-მა ოჯახმა შეიძინა. სამინისტრომ თანდაფინანსების წილი 40 000 ლარამდე გაზარდა. მიმდევრო წლიდან იგეგმება პროგრამის ბიუჯეტის ზრდა 35%-ით და 5 მილიონ ლარზე მეტი გახდება, - აღნიშნა განსხვავების მინისტრის მოადგილე ელენე ნაკაშიძემ.

ბათუმის მუნიციპალური, ღამის დროებითი თავმჯდომარის რეკონსტრუქციარეაბილიტაცია მიმდინარეობს. სამუშაოებს ბათუმის მერიის საქალაქო ინფრასტრუქტურისა და კეთილმოწყობის სამმართველო ახორციელებს. სამუშაოების მიმდინარეობას ბათუმის მერი არჩილ ჩიქოვანი, ბათუმის მასპორტიარე დეპუტატი საქართველოს პარლამენტში რესან კონცელიძე და ბათუმის საკრებულოს თავმჯდომარე რამაზ ჯინჭარაძე ადგილზე გაეცნენ. არჩილ ჩიქოვანი განმარტებულ, ღამის დროებითი თავმჯდომარეში, კომფორტულ გარემოში ღამისთვის 70 ბენეფიციარის შეძლებს, რომლებსაც სხვადასხვა სახის სერვისები მიეწოდება. ბენეფიციარებს, საჭიროების შემთხვევაში, გაეწევა პირველადი სამედიცინო დახმარება, შეძლებენ ორჯერადი კვების მიღებასა და სხვა საჭირო სერვისებით სარგებლობას. პროექტი ოთხსართულიანი შენობის შიდა და გარე სივრცეების კეთილმოწყობასაც ითვალისწინებს. სამუშაოები, რომლისთვისაც 2 მილიონ 500 ათასი ლარია გათვალისწინებული, მიმდინარე წლის ბოლომდე დასრულდება.

ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სამედიცინო მიმართულების სასწავლო კორპუსის მშენებლობის შესუდგავზე ტენდერი გამოცხადდა. ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ინფრამედიცინა, მალე, სამედიცინო პროგრამების სტუდენტებისათვის ერთ სივრცეში განთავსდება აუდიტორიები, ლაბორატორიები, სასწავლო ცენტრი, ბიბლიოთეკა და საკონფერენციო დარბაზი. მათი ცნობით, პროექტი ხორციელდება აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის ფინანსური მხარდაჭერით და მისი ღირებულება 8 880 000 ლარს შეადგენს. სამედიცინო მიმართულების კორპუსი ბათუმში, ლეონიძის №15-ში აშენდება.

ბათუმის დრამატული თეატრი პრემიერისთვის ემზადება. „1902 წელს ბათომში“ - ასე ჰქვია მიხეილ ბულგაკოვის პიესა „ბათომის“ მიხედვით დადგმულ სპექტაკლს, რომლის რეჟისორია ბათუმის დრამატული თეატრის სამხატვრო ხელმძღვანელი ალექსანდრე ქანთარია. ამჟამად აქტიური სარეპეტიციო მუშაობა მიმდინარეობს. სპექტაკლის მხატვარი გოგლა გოგიბერიძე, კომპოზიტორი - ბადარი ბაგრატიონ-გარუნიანი, ქორეოგრაფიაზე კოტე ფურცელაძე ზრუნავს, რეჟისორის თანამშრომელი თენია ლორთქიფანიძე.

ხელვაჩაურში, პოლიტიკური რეპრესიების მსხვერპლთა ხსოვნის მემორიალთან ორგანიზაცია „აჭარის მემორიალის“ ინიციატივით 1937-1938 წლებში საბჭოთა პოლიტიკური რეპრესიების დროს დახვრტილი მოქალაქეები გაიხსენეს. ადგილზე „აჭარის მემორიალის“ რუსი წარმომადგენლები, რეპრესირებული შთამომავლები შეიკრიბნენ და მათ ხსოვნას პატივი მიაგეს. წაიკითხეს რეპრესირებულთა 1050 ადამიანის საც. მსგავსი ღონისძიება მსოფლიოს მასშტაბით არაერთ ქვეყანაში იმართება. ღონისძიების შემდეგ სააქტო დარბაზში რეპრესირებულთა შთამომავლებმა თავიანთი წინაპრების ისტორიები და ფაქტები გაიხსენეს.

ბათუმის მუნიციპალური ავტობუსებში „თიბისი“ ბანკის ნებისმიერი პლასტიკური ბარათითა შესაძლებელი მგზავრობის საფასურის გადახდა. „საქართველოს ბანკის“ გარდა, როგორც „ავტოტრანსპორტში“ აცხადებენ, ნებისმიერი ბანკის ბარათით გადახდაზე უკვე მუშაობენ და უახლოეს პერიოდში ეს მომსახურებაც დაემატება. გადახდის ახალი სისტემის პარალელურად ძალაში დარჩა საქალაქო ავტობუსებში შეღავათიანი თუ უფასოდ მგზავრობის არსებული წესი. შესაბამისად, მოქმედებს ასეთი მგზავრობისთვის განკუთვნილი სპეციალური პლასტიკური ბარათები.

მთიან აჭარას კიდევ ერთი საბიკინე სივრცე და ტურისტული მარშრუტი შეემატა. ზღვის დონიდან 2200 მეტრზე მდებარე საბიკინე ზონა ღამის მთაზე მდებარეობს, სადაც ფანჯარები, საცეცხლური, საქანებები და ფოტოსტენდები მოწყობილი. ღამის მთის საბიკინე ინფრასტრუქტურა იმ 10-მდე საბიკინე სივრცეს შორისაა, რომელიც აჭარის ტურისტებისა და კურორტების დეპარტამენტის ტურისტული პროდუქტების განვითარების სააგენტომ მთიან აჭარაში მოაწყო. ახალი საბიკინე სივრცე და ტურისტული მარშრუტი „ღამის მთა-ნამონასტრევი“ პირველად გაიხსნა და ტურისტული სააგენტოს წარმომადგენლებმა დალაშქრეს. ტურისტული პროდუქტების განვითარების სააგენტოს შუახვევსა და ქედის მერიის მენეჯმენტთან ერთად მათ ტერიტორიაზე მარადმწვანე მცენარეები დარგეს.

შუახვევის მუნიციპალიტეტის სოფელ ნიგაზულში, სოფლის ცენტრის კეთილმოწყობის სამუშაოების მიმდინარეობისას, ჯემალ ხიმშიაშვილის კუთვნილ ნაკვეთში ერთი ტონა ტევადობის თიხის ქვევრს მიაგნეს. როგორც სპეციალისტები ვარაუდობენ, ნიგაზულში აღმოჩენილი ქვევრის იდენტურია ხისანის ციხესთან ნანახი ქვევრებისა.

პირველ გზების დეპარტამენტის ინფრამედიცინა, პირველი ნომერიდან იანვრამდე ბათუმის ხულოს გზაზე, შუახვევის მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე, სოფელ ნიგაზულთან გომარდულთან ასახვევამდე მონაკვეთში ავტორიტარსპორტის მოძრაობა შეიზღუდება.

„აღნიშნულ ტერიტორიაზე ყოველდღიურად, 10:00 სთ-დან 13:00 სთ-მდე და 14:00 სთ-დან 17:00 სთ-მდე შეიზღუდება გადაადგილება ყველა სახის ტრანსპორტი იმობილებს შემოვლითი გზით.

დანდალოს ადმინისტრაციული ერთეულის შენობაში ახლახან, ადგილობრივი ბიუჯეტიდან მოხილიზებული თანხებით რემონტი დაიწყო. მას შპს „კაიხერი“ აწარმოებს. პროექტის ფარგლებში მთლიანად შეიცვალა წყალ-კანალიზაციის სისტემა, ელექტროგაყვანილობა, დამონტაჟდა ცენტრალური გათბობის სისტემები, კეთილმოწყობა შიდა ინტერიერი და გარე ფასადა. შენობა მთლიანად განახლდება თანამედროვე ტიპის სტანდარტების მიხედვით და ადაპტირებული იქნება შპს პირებისათვის. რემონტის დასრულების შემდეგ დანდალოს ადმინისტრაციული ერთეულის მოსახლეობას შეეძლება ერთ სივრცეში ისარგებლოს თანამედროვე სტანდარტების არაერთი სერვისით.

ხულოს კომპლექსურ სასპორტო სკოლაში ჩატარდა საქართველოს სპორტის დამსახურებული მუშაკის, სპორტის გამოცდილი ორგანიზატორის ვახტანგ ჩიტაძის ხსოვნისადმი მიძღვნილი ტურნირი ქართული ჭიდაობაში, რომელშიც აჭარის მუნიციპალიტეტებში მცხოვრები 2009-2011 წლებში დაბადებული 60-მდე ჭაბუკი მონაწილეობდა. ტურნირი გახსნა აჭარის ქართული ჭიდაობის ფედერაციის პრეზიდენტმა ჯემალ წულუკიძემ. მან ხაზი გაუსვა ვახტანგ ჩიტაძის დამსახურებას ხულოს მუნიციპალიტეტში საჭიდაო სკოლის განვითარების, ახალგაზრდებში ჯანსაღი ცხოვრების წესის დამკვიდრების და მათი პატრიოტული აღზრდის საქმეში. ასევე, აღნიშნა საქართველოს ქართული ჭიდაობის ეროვნული ფედერაციის, უშუალოდ მისი პრეზიდენტის, გელა ბერუაშვილის მხარდაჭერა იმასთან დაკავშირებით, რომ 2024 წლიდან, აღნიშნული ტურნირი გახდება რესპუბლიკური მნიშვნელობის და მას ორგანიზებულად, საქართველოს რეგიონული ფედერაციების ჩართულობით, ქართული ჭიდაობის ეროვნული ფედერაცია ჩაატარებს.

შავი ზღვის დაცვის საერთაშორისო დღესთან დაკავშირებით ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტში შემეცნებითი ხასიათის ღონისძიებები მოეწყო, რაც მოიცავდა შავი ზღვის თემატის შესახებ სკოლებს შორის ფლეშმობებს, კონკურსის სახელწოდებით „შავი ზღვის ხმა“ და ა.შ. ღონისძიება მიმდინარე პროექტის „ემბლასის“ ფარგლებში, ორგანიზაცია „მწვანე სექტორის“ მხარდაჭერით გაიმართა. გამარჯვებული 3 სკოლა სხვადასხვა სახის პრიზებით დაჯილდოვდა.

რას ხდება დღეს და რას შეიძლება ხვალ მოხდეს...

ლუაზა ხომიძე 593 50 82 69

ჩვენი ყოველდღიურობა, კეთილდღეობა, ცხოვრების რიტმი და განწყობა განპირობებულია იმ რეალობით, რომელშიც გვცხოვრობთ. ამ რეალობას კი თავად - მთელი საზოგადოება, სამოქალაქო სექტორი თუ სახელისუფლო შტოები ვეწინით ჩვენი საქმიანობით, რომლის წარმმართველია საგარეო თუ საშინაო საკითხებისადმი ჩვენი დამოკიდებულება, პოზიცია

როგორ აღიქმება ქვეყანაში ბოლო დროს განვითარებული მოვლენები, რა ხდება დღეს და სამომავლოდ რა შეიძლება მოხდეს, რა პერსპექტივები ისახება? - ეს კითხვები არაერთხელ დავვისვამს ამა თუ იმ პოლიტიკოსისა და ცნობილი პიროვნებისთვის, რადგან ისინი აქტუალობას არასოდეს კარგავენ. ამჟამად, გაზეთ „აჭარის“ შეკითხვებს საჭარო მმართველობის დოქტორი, ბსუ-ის ასისტენტი პროფესორი **ბიბა შარტანაძე** პასუხობს.

- როგორ აფასებთ ბოლო დროს ქვეყანაში განვითარებულ მოვლენებს?

- საქართველოში არსებული ბოლოდროინდელი ვითარების მიხედვით კვლავ აქტუალურია ქვეყნის ოკუპაციის საკითხი. საყურადღებოა ჩვენი მოქალაქეების უსამართლო დაკავების შემთხვევები, ასევე, რუსეთის მიერ ოკუპირებულ ოკაშირეთში სამხედრო ბაზის მშენებლობა, რაც ჩვენი ქვეყნისთვის ნელი მოქმედების ბოძია. იმის მიუხედავად, რომ საქართველოს პრეზიდენტის იმპიჩმენტის მცდელობა უკვე ჩავლილია, მაინც არ კარგავს აქტუალობას და ამ მხრივ პოლიტიკური თუ სამართლებრივი პროცესები, მაღალი ალბათობით, გავრცელდება. გარდა ამისა, კვლავ დიდ გამოწვევად რჩება ოპოზიციური სექტორის უთანხმოება მნიშვნელოვან საკითხებში. ასევე, გამოვყოფდი შრომისუნარიანი მოქალაქეების, ახალგაზრდების გადინებას დასავლურ ქვეყნებში.

- მნიშვნელოვანი თემები ჩამოთვალეთ, დაევიწყეთ უმთავრესი: პარლამენტში პრეზიდენტის იმპიჩმენტი არ შედგა, რას ფიქრობთ?

- ვფიქრობ, საქართველოს პრეზიდენტის იმპიჩმენტის საკითხის განხილვის მიზანი (დაირღვა თუ არა კონსტიტუცია) - პრეზიდენტი ცნობილი ყოფილიყო კონსტიტუციის დამრღვევად, მიღწეულია. პრეზიდენტის შენახვბ საკონსტიტუციო სასამართლოს სამართლებრივი გადაწყვეტილება გამოტანილია, თუმცა პოლიტიკურ გადაწყვეტილებას იმპიჩმენტისათვის არ ეყო საჭარისი ხმები. თუ სამართლებრივი პრიზმიდან შევფასებთ ამ მოცემულობას, გამოდის, რომ გვეყვება პრეზიდენტი, რომელიც კონსტიტუციის დამრღვევა და არსებითად, არ აქვს მნიშვნელობა, რა მოტივით და მიზნით იყო ეს გამოწვეული, ხოლო პოლიტიკურად ის აგრძელებს საქმიანობას, არ წყვეტს იმ საერთაშორისო მაღალი დონის ვიზიტებს, რის გამოც დამრღვევად გამოაცხადეს. ეს ის შემთხვევაა, როდესაც სამართლებრივი შედეგი პოლიტიკურ გადაწყვეტილებასთან შედარებით დგას ერთი საფეხურით დაბლა.

- თქვენი აზრით, ზემოაღნიშნული საკითხი რამდენად დააზიანებს ჩვენს ევროპულ კურსს მოკლევადიან პერიოდში?

- ჩვენ ევროკავშირის არაერთი მაღალი რანგის თუ სახელმწიფოს პირველი პირისგან ვისმენდით განცხადებებს იმპიჩმენტის პროცედურასთან დაკავშირებით. გარდა ამისა, ევროკავშირის უმაღლესმა წარმომადგენელმა ჯოზეფ ბორელიმ საქართველოში ვიზიტის დროს საზღვარსა და განცხადება, რომ უნდა შეწყვეტილიყო პრეზიდენტის იმპიჩმენტის საკითხის განხილვა, რადგან ეს აზიანებდა ქვეყნის ევროპულ მომავალს და საფრთხეს შეუქმნდა კანდიდატის სტატუსის მისაღებად აუცილებელი 12 რეკომენდაციის ეფექტურად შესრულებას. იმპიჩმენტი ვერ შედგა, ვფიქრობ, ამას ალარ ექნება არსებითი მნიშვნელობა კანდიდატის სტატუსის მონიჭებისთვის და ევროკომისია მაქსიმალურ ყურადღებას დაუთმობს 12 რეკომენდაციიდან იმ ფუნდამენტურად მნიშვნელოვან რეკომენდაციების შესრულებას, რომლებიც ითვალისწინებს ძირეული რეფორმების გატარების აუცილებლობას.

- აუარა, რომ პრეზიდენტს მმართველი პარტია დაუბრისბირდა, რამდენად მოსალოდნელია, სალომე ზურაბიშვილმა სამომავლოდ ახალი პოლიტიკური პლატფორმა შექმნას ხელისუფლების საწინააღმდეგოდ?

- სალომე ზურაბიშვილისგან მოულოდნელი ნაბიჯები ქართული პოლიტიკის შემადგენელ ნაწილად იქცა, ამიტომაც არ უნდა გამოვირიცხოთ, რომ საპრეზიდენტო კანდიდატის ვადის გასვლის შემდეგ ის გახდეს ერთ-ერთი ოპოზიციონერი ლიდერი, რომელიც (განსაკუთრებით ბოლო პერიოდში) ქართულ საზოგადოებაში და საერთაშორისო არენაზე უკვე იცნობენ ევროპული ღირებულებების პოლიტიკოსად, უფრო მეტიც, მისი სასარგებლოდ შეგვიძლია მივიჩნიოთ საპარლამენტო უმრავლესობის მხრიდან იმპიჩმენტის პროცედურაზე, რითაც საზოგადოებაში უფრო ამაღლა მხარდამჭერთა როდენობა, როგორც „დარტემის ობიექტი“. საკითხავია, რამდენად შეძლებს იგი, გახდეს

ლიდერი ოპოზიციური ფლანგიდან და მისი როლი რამდენად დაეხმარება ოპოზიციურ სექტორს მმართველი პარტიის დასუსტებაში, ჩამოუყალიბებელი ელექტორატის მათ სასარგებლოდ გადაწყობაში. სალომე ზურაბიშვილს, რა თქმა უნდა, აქვს თავისი პოლიტიკური თუ სოციალური კაპიტალი, თუმცა მიმაჩნია, რომ მისი, როგორც დამოუკიდებელი კანდიდატის რეიტინგი ქართულ საზოგადოებაში, ვერ გახდება ცვლილებების გარანტორი და ის რომელიმე პოლიტიკურ ჯგუფთან ერთად უფრო წარმატებული იქნება, ვიდრე ცალკე, დამოუკიდებელი მოთამაშე.

- გენდავთ იმასაც, რომ პოლიტიკური სექტორი გააქტიურდა, იქმნება გარკვეული პლატფორმები, მაგალითად, „ნაცმოძრაობის“ და „სტრატეგია აღმაშენებლის“. რამდენად ანგარიშგასაწევი ძალა იქნება იგი?

- მოკლედ გიპასუხებთ: ადგილების გადანაცვლებით წამი არ იცვლება. „ნაცმოძრაობისთვის“ „სტრატეგია აღმაშენებელი“ მხოლოდ და მხოლოდ ინტელექტუალური შენაძენია, ხოლო ამ უკანასკნელისთვის „ნაცმოძრაობა“ - საპარლამენტო მანდატის მოპოვების გარანტია.

- ხელისუფლებისთვის რჩევების მიცემა და კრიტიკული კითხვების დასმაში ჩვენი ოპოზიცია რამდენად თანმიმდევრულია?

- ქართულ რეალობაში ოპოზიციურ ფლანგზე, სამწუხაროდ, არ იკვეთება საგნობრივ საკითხებზე დისკუსიები, დებატები, განხილვები თუ მსჯელობა. ოპოზიციური პარტიების დღის წესრიგში წინა პლანზე ვიწრო პარტიული ინტერესები უფროა წამოწეული, ვიდრე საერთო სახელმწიფოებრივი. შეგვიძლია ვთქვათ, რომ ოპოზიციის ეს სისუსტე ხელისუფლებას კარგად აქვს გააზრებული და თავის სასიკეთოდ იყენებს. ფაქტობრივად, ოპოზიციური სექტორი არა თანმიმდევრული, არაერთიანი პოლიტიკის გატარებით საკუთარ პოზიციას ასუსტებს.

- რამდენად მოსალოდნელია, მესამე ძალა გამოჩნდეს, რომელიც კონკურენციას გაუწევს მმართველ პარტიასაც და „ნაცმოძრაობასაც“?

- ამ მოცემულობაში მესამე ძალა, რომელიც კონკურენციას გაუწევს აღნიშნულ ორ პარტიას, გერგვით, პოლიტიკურ რადარებზე არ ჩანს, თუმცა ელექტორატის და ბოლო არჩევნების მიხედვით თუ ვიმსჯელებთ, განარაის პარტია შეიძლება განვიხილოთ ყველაზე დიდ პოლიტიკურ ჯგუფად ოპოზიციურ ფლანგზე „ნაცმოძრაობის“ შემდეგ. შეიძლება მათი მხარდაჭერა ბევრად ნაკლები იყოს „ნაცმოძრაობის“ და მმართველი პარტიის მხარდამჭერებთან შედარებით, მაგრამ დანარჩენ ოპოზიციურ პარტიებთან შედარებით მეტი ელექტორატი ჰქავთ.

- ექსპერტები აცხადებენ, რომ ამჟამად დღის წესრიგს მმართველი პარტია განსაზღვრავს, აქედან გამომდინარე, დღესდღეობით ოპოზიცია რამდენად თანმიმდევრულია სხვადასხვა საკითხთან მიმართებით?

- ვფიქრობ, ამ შეკითხვაზე უკვე გიპასუხეთ, მაგრამ დავამატებ, რომ დღეს ქართული ოპოზიცია უფრო აკეთებს ხელისუფლების-

ვის სასარგებლო საქმეს, ვიდრე თავად ხელისუფლებას.

- საგარეო საკითხსაც შეგვიხთ: ამას წინათ აზერბაიჯანმა ტერიტორიული მთლიანობა აღიდგინა, ეს პრეცედენტი საქართველოსა და მოლდოვისთვის რამდენად მნიშვნელოვანია?

- ტერიტორიული მთლიანობის აღდგენა როგორც ჩვენი ქვეყნისთვის, ისე მოლდოვისთვის მთავარი, ეროვნული საკითხია და ამაზე ყოველდღიურად უნდა ვმუშაობდეთ. სწორედ საბჭოთა კავშირის პოლიტიკის შედეგია, რაც ხდებოდა ამდენი წლის განმავლობაში ყარაბაღში, რაც ხდება დღეს ჩვენს ქვეყანაში და რა გამოწვევების წინაშეცაა მოლდოვა, ანუ დნესტრისპირეთის ქეისი. ჩვენი ქვეყნის ოფიციალური პოზიცია დეოკუპაციის პოლიტიკის გატარებასთან დაკავშირებით გულისხმობს ამ საკითხის მშვიდობიანი გზით მოგვარებას. ვფიქრობ, ეს არის ერთადერთი სწორი გზა ამ მოცემულობაში.

- ახლო აღმოსავლეთში კვლავ იფეთქა ომმა. რამდენად მოსალოდნელია მასში სხვადასხვა სახელმწიფოს ჩართვა და ამ მხრივ უკრაინა ხომ არ გადადის, ასე ვთქვათ, „ჩრდილოში“?

- ისრაელზე თავდასხმამ და „შამასზე“ საპასუხო იერიშის მიტანამ, ასევე იმ დაუნდობელმა მოქმედებებმა, რაც გასულ კვირას ვიხილეთ, შეგვიძრა. ბუნებრივად იყო, რომ უკრაინიდან ყურადღება გადავიტანეთ ისრაელსა და ლაზის სექტორზე, თუმცა არ ვფიქრობ, რომ მსოფლიო მოადუნებს ძალისხმევას უკრაინაში რუსეთის აგრესიის შესაჩერებლად. რამდენად არის იმის ალბათობა, რომ სხვა - მესამე სახელმწიფო ჩაერთოს ისრაელისა და პალესტინის დაპირისპირებაში, რთული სათქმელია, თუმცა ფაქტია, რომ ასეთ შემთხვევაში ომი სულ სხვა მასშტაბებს შეიქნის და მისი შედეგებიც არსებითად შეცვლის არსებული ქვეყნების სუვერენულ საზღვრებს.

- ჩვენთვის ძალიან მნიშვნელოვანია ევროკავშირის წევრობის კანდიდატის სტატუსის მიღება, რა მოლოდინი გაქვთ და ამ მხრივ რუსეთისგან რას უნდა გელოდოთ?

- რუსეთმა ყველაფერი გააკეთა, რომ ჩვენს ქვეყანაში შიბრიდული ომით, დენონორმაციული კამპანიით, პროპაგანდით, სხვადასხვა პოლიტიკური ჯგუფებითა თუ ტელევიზიებით ქართულ საზოგადოებაში (უმრავლესობაში, რა თქმა უნდა, ვერ, მაგრამ გარკვეულ ნაწილში მაინც) გაეღვივებინა ევროსკეპტიციზმი, მაგრამ ეს არსებითად ვერ შეცვლის ქართველი ხალხის (85%) პოზიციას ჩვენი ქვეყნის საგარეო კურსთან დაკავშირებით. რაც შეეხება კანდიდატის სტატუსს, ვფიქრობ, ევროკომისია შექმნის იმის პირველ პრეცედენტს, რომ კანდიდატის სტატუსის მოგვეცეს გარკვეული ვადით, შეიძლება იყოს (ერთი ან ორი წელი) კონკრეტული დათქმებით, რომლის შესრულება სავალდებულო იქნება ჩვენი ქვეყნისთვის.

იხ. მე-5 გვ.

„რეპრესირებული შვილების ოცნება, რობორს იქნა, სრულდება - მათი მშობლების სამარხები ნაკოვნია“

მარიამ ხითაიშვილი 27 48 93

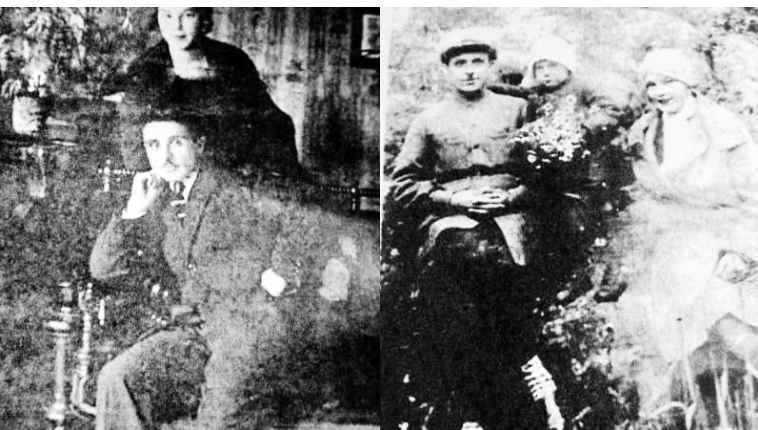
ა(ი)ბ „საქართველოს სასამართლო ანთროპოლოგიის ასოციაცია გეგმა“ -სა და „აჭარის მემორიალს“ შორის გაფორმებული ურთიერთშეთანხმების (მემორიანდუმის) საფუძველზე, ორგანიზაცია „აჭარის მემორიალი“ იძიებს 1937-38 წლებში რეპრესირებულთა შთამომავლებს, ხოლო „საქართველოს სასამართლო ანთროპოლოგიის ასოციაცია“ პერიოდულად იღებს დნმ-ის ანალიზს, რათა დადგინდეს, ვის მიეკუთვნება აღმოჩენილი ნეშტები

აღსანიშნავია, რომ საქართველოს სასამართლო ანთროპოლოგიის ასოციაციის დახმარებით, მისი ადგილობრივი თუ საერთაშორისო ინტიტუტების ჩართულობითა და რეპრესირებულ პირთა ოჯახებთან მჭიდრო თანამშრომლობის საფუძველზე, მიმდინარეობს სამარხებიდან ექსპორტირებული ნეშტების სასამართლო ანთროპოლოგიური შესწავლა, შთამომავლებისგან დნმ ნიმუშების აღება და საერთაშორისო პარტნიორებთან თანამშრომლობის, სასამართლო ანთროპოლოგიური კვლევითი და მოლექტურ-გენეტიკური დნმ კვლევით მიმდინარეობს რეპრესირებულ პირთა იდენტიფიცირება. აღნიშნული კვლევების საფუძველზე უკვე, მოხდა სამი რეპრესირებული პირის იდენტიფიცირება, რომელთა ნეშტებიც ოჯახებმა ღირსებითა და პატივით (თავიანთი წესების მიხედვით) მიაბარეს თავიანთ საგვარეულო სასაფლაოებს.

ჩვენი სტუმარია რეპრესირებულის შვილიშვილის მეუღლე **ბი-ული ბოლქვაძე**, რომელიც თავისი ქმრის წინაპარსა და მისთვის ცნობილ ფაქტებზე გვესაუბრება.

- ქალბატონო გიული, ვინ არიან თქვენი ოჯახის რეპრესირებული წინაპრები?

- ჩემი ქმრის - გიორგი მოწყობილის ბაბუა ოსმან ხულოუსის ძე მოწყობილი, დაბადებული 1899 წელს ქობულეთში, 1937 წელს დააპატიმრეს, განაჩენი 20 ოქტომბერს მოიყვანეს სისრულეში. ასევე, მისი ძმები - მურად მოწყობილი (ოჩხამურის მეურნეობის დირექტორი) და ახმედ მოწყობილი (არქიტექტორი) დასაჯეს სიტყვებისთვის - „ქალებს რას ეჩროდნენ“. ოსმანის სიმამრი, ლატვიის მოქალაქე, ფრანგი ედგარ შუბერი, დღემდე ვერ ვადგენთ, სად

დახვრიტეს ან, თუ არ დახვრიტეს, სად გადაასახლეს.

- რა ცნობებს ფლობთ, რის გამო გადაასახლეს ოსმანის ოჯახის წევრები?

- ძირითადად, ოსმანის გამო განადგურდნენ უდანაშაულო ადამიანები. ოსმანის ცოლი - ვოლენტინა ყაზახეთში, საკონცენტრაციო ბანაკში, ეგრეთ წოდებულ ალფორში გადაასახლეს, სადაც 10 წელი გაატარა. ოსმანის სიდედრი, ედგარ შუბერის ცოლი ზოია შუბერიც დააპატიმრეს. მან საკონცენტრაციო

ბანაკში 10 წელი გაატარა. ოსმანი, როგორც გადმოცემით ვიცით, ნიჭიერი, წარმატებული და მებრძოლი ახალგაზრდა იყო. 1918 წელს ქობულეთში ოსმალებს უნდა ჩატარებინათ რეფერენდუმი, რათა აჭარა ცალკე მუსლიმურ სახელმწიფოდ გამოეცხადებინათ, რასაც, სხვებთან ერთად, ეწინააღმდეგებოდა, ამიტომ შავ სიაში შეიყვანეს და დევნიდნენ. რეფერენდუმი ჩაიშალა, რაშიც მისი წვლილიცაა. გასაბჭოების შემდეგ, 1922 წელს, აჭარის საბჭოების პირველ ყრილობაზე 26

წლის ოსმან მოწყობილი აჭარის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარედ აირჩიეს (ფაქტობრივად, რესპუბლიკის მეორე ხელმძღვანელ პირად). 1925 წელს პარტიაში შეხლა-შემოხლა მოხდა და გაათავისუფლეს. ერთი რამ ვიცით, რომ ოსმანთან ერთად დახვრიტეს მისი პატარა ძმაც - ახმედ. ბებია ვოლენტინა და დიდი ბებია ზოია, სამწუხაროდ, ამ თემაზე არ საუბრობდნენ.

- ჩატარდა თუ არა დნმ-ის კვლევა?

- დნმ-ის კვლევა ვერ არ ჩატარებულა. „აჭარის მემორიალის“ ხელმძღვანელმა ზურაბ ზაქარაძემ ჩაიწერა მონაცემები. კეთილ საქმეს აკეთებენ და ძალიან მაღლოერები ვართ, რომ გვეხმარებოდნენ. რეპრესირებულთა შვილების ოცნება როგორც იქნა სრულდება - მათი მშობლების სამარხები ნაკოვნია. სამწუხაროდ, ოსმანის შვილები - ნელი და ედნანი ვერ მოესწრნენ ამ ამბებს. მაღლობა „აჭარის მემორიალს“, „გეგმას“, თავისუფლების განთავისუფლების ინსტიტუტის, ყველას, ვინც ჩართულია ამ კეთილშობილურ საქმეში!

ირაკლი არჩია: მსოფლიოს ბევრ ქვეყანაში მიმოზაურია და ასეთი ლანდშაფტი, აღზრდილობა, კლიმატური და ნიადაგური პირობები, მერხვებით, დიდი იზვიატობა

შანაძე ტატიანა 577 10 15 17

მრავალწლიანი ისტორიის მქონე ბათუმის ბოტანიკური ბაღი დღემდე ახერხებს ჩვენს გაოცებას და ბევრი მხატვრისა თუ ფოტოხელოვანის შთაბეჭდილებას წყარო გამხდარა ბაღი მუდმივად ვითარდება, იხვეწება და მრავალფეროვან მომსახურებას სთავაზობს ვიზიტორებს. იგი ერთ-ერთი პირველი მოსახლეობისთვის, ისე - ქალაქის სტუმრებისთვის. წელს ბაღმა სრულიად დამსახურებული აღიარება მოიპოვა და ევროპის წამყვან ბოტანიკურ ბაღებს შორის საუკეთესოს ტიტული World Travel Awards-ის ნომინაციაში მიიღო. ბათუმის ბოტანიკური ბაღის პოტენციალზე, განხორციელებულ პროექტებსა და გეგმებზე ბაღის დირექტორი **ირაკლი არჩია** გვსაუბრება.

ლევან ჩემთან ერთად ახორციელებდნენ ამ მართლაც მნიშვნელოვან რეფორმას. მიზნად დავისახეთ მარკეტინგული ღონისძიებების გაძლიერება, მომსახურების პაკეტების შექმ-

- ერთ-ერთი ცვლილება, რომელიც განვხორციელებთ, ფასების პოლიტიკის გადახედვაა. მოვიკვლიეთ ქვეყნის შიგნით არსებული გამოჩენილი ტურისტული ობიექტები, გავაცანით უცხოეთის ბოტანიკური ბაღების მუშაობას, გვეჩვენა კონსულტაციები უცხოელ კოლეგებთანაც და გადავწყვიტეთ, ფასების დიფერენციაცა გავგვეკეთებინა. საქართველოს მოქალაქე ბოტანიკურ ბაღში შემოსასვლელად იხდის 10 ლარს, უცხო ქვეყნის ვიზიტორი კი 20 ლარს.

- ბოტანიკურ ბაღში ზიბლაინზე დაწესებული ტარიფი (ერთ ადამიანზე - 70 ლარი) ბევრისთვის მიუღებელია...

- ეს არის კერძო კომპანია, რომელთანაც ხელშეკრულება გავაფორმეთ. ისინი თანხას გვიხდიან თითოეულ გაყიდულ ბილეთზე და საიჯარო მოსაკრებელიც უკმაყოფილოა. აქედან გამომდინარე, მათ ფუნქციებში მკაცრად ვერ ჩავერევით. ჩვენი ინტერესიცაა, რომ ბაღში შემოსული ვიზიტორი უკმაყოფილო არ გავიდეს. გვექონდა მათთან ამ საკითხზე საუბარი, მერწმუნეთ, ძალიან ხშირად უწყობენ

კულად, მზად გვაქვს და ვიცით, როგორ მოვარგოთ ეს მოდელი ჩვენს ბოტანიკურ ბაღს და გავამრავლოთ მისი შემდგომი საქმიანობა.

- მენეჯერულ, კომერციულ და შემოსავლებზე ორიენტირებულ მიმართულებებზე ვისაუბრებთ, ბოტანიკური ბაღის ბიომრავალფეროვნების მიმართულებით თუ გეგმავთ სიანდლებს?

- სამწუხაროდ, პანდემია ყველას და ყველაფერს შეეხო, განსაკუთრებით კი მნიშვნელოვნად დაზარალა ტურისტული სექტორი. გამონაკლისი არც ჩვენ ვყოფილვართ, მივიღეთ კრიზისული მენეჯმენტის მართვის გამოცდილება და ძალიან ორგანიზებულად, თანამშრომლების თანადგომით, საქმისადმი დიდი სიყვარულითა და ერთგულებით გადავლახეთ ყველა პრობლემა. ამან ერთგვარი გამოცდილება შეგვძინა. ფინანსურად ძლიერი თუ არ ხარ, წამოწყებული საქმეებისა და გეგმების განხორციელება, პრაქტიკულად, შეუძლებელია. ბოტანიკური ბაღების მისი გადასწავლების პირას მყოფ მცენარეთა სახ-

ეს არის კერძო კომპანია, რომელთანაც ხელშეკრულება გავაფორმეთ. ისინი თანხას გვიხდიან თითოეულ გაყიდულ ბილეთზე და საიჯარო მოსაკრებელიც უკმაყოფილოა. აქედან გამომდინარე, მათ ფუნქციებში მკაცრად ვერ ჩავერევით. ჩვენი ინტერესიცაა, რომ ბაღში შემოსული ვიზიტორი უკმაყოფილო არ გავიდეს. გვექონდა მათთან ამ საკითხზე საუბარი, მერწმუნეთ, ძალიან ხშირად უწყობენ შეღავათებს სტუმრებს, განსაკუთრებით - საქართველოს მოქალაქეებს. ნამდვილად, 70 ლარი არ არის საბოლოო და ადგილზე მოლაპარაკების შედეგად კეთდება შეღავათები

გულანდილი ვიყო და ამომწურავად ვისაუბრო. თითქმის 8 წელია, ამ თანამდებობაზე ვარ. 2016 წლის 12 აპრილს დავინიშნე. ძალიან დიდი პატივი და ამასთანავე პასუხისმგებლობა ჩემთვის, ვუხელმძღვანელო ასეთ ისტორიულ ორგანიზაციას. კარგად გავიზარე მისი ფუნქცია და დანიშნულება როგორც რეგიონში, ისე ქვეყნის მასშტაბით. ვცდილობ, არ გადავუხვიო აღებულ კურსს და მიზნებს.

- რა გამოცდილებით მოხვედით ამ თანამდებობაზე?

- პროფესიით იურისტი გახლავართ და ჩემი პროფესიით მიმუშავებ როგორც კერძო სტრუქტურებში, ისე საჯარო უწყებაში. იურადიული გამოცდილება მენეჯერული მიმართულებით ძალიან დამეხმარა ამ საქმიანობაში და, ვფიქრობ, კარგი შედეგიც გამოიღო. ჩემს თანამშრომლებთან ერთად ძალიან წარმატებული და შედეგზე ორიენტირებული მუშაობა გავწიეთ.

- ამ რვა წლის განმავლობაში განხორციელებული რომელი პროექტით ამაყოფთ ყველაზე მეტად?

- უპირველესად, რაც დამხვდა და მე, როგორც რიგით ბათუმელს, ასევე ბოტანიკური ბაღის ხშირ სტუმარს, არ მომწონდა მისი იერსახე და მინდობა, რაღაც შემიცვალა. როგორც იცით, მის ერთ ნაწილში 42 ოჯახი ცხოვრობდა, ჰქონდათ საცხოვრებელი ფართები და მიწის ნაკვეთები, ბოსტნები და სხვა, რაც ერთგვარ უხერხულობას და დისკომფორტს ქმნიდა. გარდა ამისა, ეს არ ჯდებოდა ბოტანიკური ბაღის, როგორც გამოჩენილი ტურისტული ობიექტის იერსახეში. ამ პერიოდში ფონდი „ქართუ“ აქტიურად ხარჯავდა ფინანსურ რესურსს ინფრასტრუქტურის მოსაწესრიგებლად და ჩვენი გეგმები თანხვედრაში მოვიდა ერთმანეთთან. მქონდა ფონდის ხელმძღვანელთან შეხვედრები, გავაცანი ჩემი ხედვა ამ მიმართულებით და დავიწყეთ ძირეულ ინფრასტრუქტურულ პროექტებზე ერთობლივი მუშაობა. ჩემი მისვლის პერიოდში უკვე იდგა 42 ოჯახის განსახლების საკითხი. პრაქტიკულად, მხოლოდ 10 ოჯახი დამხვდა გასასახლებელი. დარჩენილი იყო უამრავი წვრილმანი დეტალი გადასაწყვეტი და დანადგარით ერთად, ერთობლივი მუშაობითა და ბათუმის მუნიციპალიტეტის მერისთან თანამშრომლობით, ეს საკითხი დადებითად გადაწყდა. 42 ოჯახი სრულად გავიყვანეთ ბაღის ტერიტორიიდან. ამის შემდეგ დავიწყეთ უსახური შენობა-ნაგებობების დემონტაჟი. პარალელურად, ბაღის სხვა ტერიტორიაც გასუფთავდა მსგავსი ნაგებობებისგან, რომლებიც ორგანიზაციას აღარ სჭირდებოდა და იერსახეს უკარგავდა. პარალელურად დავიწყეთ ახალ მენეჯმენტზე აქტიური მუშაობა. პრაქტიკულად, მოკლე დროში შევცვალეთ სტრუქტურა და სრულიად ახალ მოდელზე გადავდით. ვსარგებლობ შემთხვევით და მიზნად, მაღლობა გადავუხადო ყველას, ვინც ამ პერიოდში გვერდით მედგა - ჩემს მოადგილეებს, მენეჯმენტის ზედა რგოლს, რომ-

ნა, შევცვალეთ, საზოგადოება კიდევ უფრო აქტიურად ჩართულიყო ბაღის საქმიანობაში.

- გოდერძის ალბურ ზონაზე რას გვეტყვით?

- ჩემი დირექტორობის პირველსავე დღეებში დავიწყეთ გოდერძის ალბური ბაღის დაფუძნების საკითხზე მუშაობა. აქცე ჩემი გამოცდილება დამეხმარა. 2016 წლის აგვისტოს დასაწყისში დავაფუძნეთ „გოდერძის ალბური ბაღი“. გადავერთეთ ახალ მენეჯმენტზე, რაც კიდევ ერთი გამოწვევა იყო ჩემთვის. დაიგეგმა უცხოეთში მივლინებები. მიზნად დავისახე, ამელო რომელიმე ერთი ქვეყნის მოდელი, ასეთი კი ევროპის ერთ-ერთი წამყვანი - მიუნხენის ბოტანიკური ბაღი აღმოჩნდა და გადავწყვიტეთ, მისი მსგავსი გავეცეთ მისი ჩვენთანაც. მიუნხენშიც არის როგორც ბოტანიკური, ისე ალბური ბაღები და უცხოელი კოლეგების გამოცდილება ძალიან დაგვეხმარა ამ მიმართულებით. მენეჯმენტის სტრუქტურულ ერთეულშიც შევიტანეთ ცვლილებები. კერძოდ, შეიქმნა ახალი განყოფილებები, რამაც ერთი წლის თავზე შედეგი გამოიღო. შემდგომმა პერიოდმა და დაგროვილმა გამოცდილებამ კიდევ უფრო ნათლად დამანახა, თუ რა იყო გასაკეთებელი სრულყოფილი მუშაობისთვის. დავსახეთ სტრატეგიები, რომლის ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი ნაწილი ბაღის იერსახის ყოველწლიურად განახლება და შეფარვა იყო. გვსურდა, ბოტანიკური ბაღიდან ნებისმიერი ვიზიტორი კმაყოფილი გასულიყო, შეგვექმნა ახალი სივრცეები, დასასვენებელი აქტიური ზონები და ეს ყველაფერი ადაპტირებული ყოფილიყო ნებისმიერ ვიზიტორზე. ბაღის შესაძლებლობა, პრაქტიკულად, ამოწურული ჯერ არ არის, სავარაუდოდ, 50% კიდევ დარჩა ასათვისებელი. მცენარეებზე რომ არაფერი ვთქვით, მისი ადგილმდებარეობა გვაძლევს ამის საშუალებას. მსოფლიოს ბევრ ქვეყანაში მიმოზაურია და ასეთი ლანდშაფტი, აღზრდილობა, კლიმატური და ნიადაგური პირობები, მერწმუნეთ, დიდი იზვიანობაა.

- ბოტანიკური ბაღის დაფინანსებაზე ვთქვით რამე...

- ყველაზე მთავარი, რასაც ჩემი მუშაობის პერიოდში მივაღწიეთ, ფინანსურად დამოუკიდებელი ორგანიზაციად ჩამოყალიბებაა. 2016 წლის 12 აპრილს მოვედი ამ ორგანიზაციაში და 1 200 000 ლარი იყო ბაღის შემოსავალი. სწორი პოლიტიკისა და მენეჯმენტის შედეგია, რომ დღეს ბაღის შემოსავალი 8 მილიონამდე გაიზარდა, რაც ძალიან მეამაყება. გარდა ამისა, ორგანიზაციაში დავამყარეთ ფინანსური დისციპლინა, ყველა შემოსავალი ძალიან მკაცრად კონტროლდება და დეტალურად გაწერილი მისი ხარჯვითი ნაწილი. გათვლილი გვაქვს როგორც რისკები, ისე სამომავლო გეგმები.

- ხშირად საუბრობენ მაღალ ფასებზე, იმაზე, რომ ადგილობრივებს უფრო ხელსაყრელი ფასები უნდა შევთავაზოთ. არ ეთანხმებით?

შეღავათებს სტუმრებს, განსაკუთრებით - საქართველოს მოქალაქეებს. ნამდვილად, 70 ლარი არ არის საბოლოო და ადგილზე მოლაპარაკების შედეგად კეთდება შეღავათები.

- თქვენი საუბრიდან როგორც ვაგვით, ფინანსური დამოუკიდებლობა ვიზიტორების რაოდენობაზე განაპირობა. რამდენითაა გარდადილი მათი რიცხვი და რომელი ქვეყნიდან სჭარბობენ?

- სტატისტიკის თანახმად, რომელსაც ყოველი თვის ბოლოს ვაჯამებთ, 2016 წლამდე სჭარბობდნენ ვიზიტორები მეზობელი ქვეყნიდან. წლებთან ერთად, მოვიცავით მიუღი მსოფლიო და თქვენ წარმოიდგინეთ, აფრიკიდანაც გვყავდა სტუმრები. საერთაშორისო ავიატრენები, რომელიც ჩვენს ქვეყანას აკავშირებს სხვადასხვა ქვეყანასთან, პირდაპირპროპორციულად აისახება ვიზიტორთა რაოდენობაზე. ამგვარადც მეზობელი ქვეყნების - რუსეთის, აზერბაიჯანის, სომხეთის წარმომადგენლები ლიდერობენ. ძალიან აქტიურობს ბოლო დროს ყაზახეთი. გააჩნია პერიოდს... მაგალითად, შემოდგომაზე მრავლადაა ჯგუფური ვიზიტები ბოტანიკურ ბაღში. ამაჟამად პოლონელები გვყავდა მრავლად, ასევე - ბალტიისპირეთის ქვეყნიდან. რუსეთიც აქტიურობს. მსოფლიოში მიმდინარე მოვლენები, ომები ნეგატიურად აისახა ჩვენზეც. ებრაელთა ჯგუფები გვყავდა მრავლად ამ პერიოდში და უამრავი ქვეყანა... განსაკუთრებულად რომელიმეს ვერ გამოვყოფთ.

- ვიზიტორების გარდადილი რაოდენობაში გიდეტის როლზეც გვითხარით რამდენიმე სიტყვა.

- ბოტანიკური ბაღის მომსახურების ერთ-ერთი ბაკეტია გიდეტის მომსახურება. ნებისმიერ ვიზიტორს შეუძლია როგორც ინდივიდუალურად, ისე ჯგუფურად დაიქირავოს ჩვენი გიდეტ, რომელიც ძალიან კვალიფიცირებულ მომსახურებას მათ ასევე, ტურისაგეგმვაშიც მათთან ერთად მუშაობს და მათაც მოწყავთ გარკვეული რაოდენობის ჯგუფები. მომავალი წლიდან ვაპირებთ, გიდეტს, რომლებსაც გარდა ამ შემთხვევით ჯგუფები, მივაწოდოთ საჭირო მასალა, სადაც იქნება ასახული, თუ რაზე უნდა გაკეთდეს აქცენტები ვიზიტორებთან, რითი უნდა დაიწყონ და დაასრულონ ბაღის ტერიტორიაზე ექსკურსიები. ერთი შეხვედრა უკვე გვექონდა და მომავალში კომუნიკაცია კიდევ უფრო გაღრმავდება, ასე რომ, ნებისმიერ გიდეტთან, რომელსაც რაიმე შენიშვნა თუ რეკომენდაცია ექნება, მზად ვართ, 24 საათის განმავლობაში ვითანამშრომლოთ.

- თქვენი მუშაობის პროცესში რომელი ქვეყნის გამოცდილებას იზიარებთ უპირველესად?

- პირველ რიგში, წამყვანი ევროპული ქვეყნების მაგალითებს და მუშაობის სტილს. განსაკუთრებით გამოვყოფდი გერმანიის, საფრანგეთის ბოტანიკურ ბაღებს და ვფიქრობთ, გასიდა კიდევ უფრო გავაღრმავებთ ამ მიმართულებით მუშაობას. ჩვენი სურვილია, განვიხილოთ ინგლისის მოდელი. პრაქტი-

ეობების თავმოყრა, მისი დოკუმენტირება და მომავალი თაობებისთვის გადაცემა. მნიშვნელოვანია, ასევე, სამეცნიერო-საგანმანათლებლო პროგრამების არსებობა, რომლებიც პანდემიის პერიოდში, ორი წლის წინ დავიწყეთ. ამ მიმართულებით მუშაობა პანდემიის შემდეგაც გარძედა, გამოვეცით სამეცნიერო ნაშრომების სახელმძღვანელოები. თითოეულმა განყოფილებამ, რომელიც მცენარეთა კოლექციაზე მუშაობს, წარმოადგინა თავისი პროგრამა. პირველი იყო კამელიების კატალოგი, წელს კი მაგნოლიებისა და ნექერჩხლების კატალოგები გამოვიცით და ასე გავაგრძელებთ მომავალშიც. თანამშრომლებს სრული თავისუფლება აქვთ, წამოადგინონ პროექტები, ბოტანიკური ბაღის ადმინისტრაცია კი მზად არის, დააფინანსოს ესა თუ ის ინიციატივა. ვფიქრობთ, ესეც სამეცნიერო საქმიანობის ხელშეწყობაა და ძალიან საჭირო საქმე კეთდება ამით.

- რამდენი თანამშრომელი ზრუნავს ბოტანიკური ბაღის სილამაზესა და მცენარეების მრავალფეროვნებაზე?

- ჩვენ ძალიან დიდი ორგანიზაცია ვართ. ვახსენე „გოდერძის ალბური ბაღი“, იქაც გვყავს თანამშრომლები. ჯამში ამ ყველაფერზე 230 თანამშრომელი ზრუნავს. გვაქვს 17 განყოფილება, თითოეულს თავისი ხელმძღვანელი ჰყავს, რომლებსაც წლის განმავლობაში ძალიან მკაცრად აქვთ დაწესებული სამოქმედო გეგმა, ბიუჯეტი და ძალიან ორგანიზებულად მიგვევლით გვეგებს. განყოფილებები უზრუნველყოფილია ყველა შესაბამისი ტექნიკური აღჭურვილობით, რაც ბაღის მოვლა-პატრონობისთვის, მცენარეთა დაცვისა და მცენარეთა კოლექციის მრავალფეროვნებისთვისაა საჭირო.

- თქვენი ორგანიზაცია ზედიზედ განდა რამდენიმე წელიწადის მფლობელია...

- აჭარის ტურიზმისა და კურორტების დეპარტამენტის მიერ ორგანიზებულ წლის შემაჯამებელ ღონისძიებაზე - „მანგოლია 2022“-ის დაჯილდოებაზე, სხვადასხვა ჯილდოთი, მათ შორის, „ყველაზე ვიზიტორებადი ადგილი“, „საუკეთესო ატრაქციონი“... დაჯილდოვდით, რაც ძალიან გვახარებს და დიდ სტიმულს გვაძლევს ბაღის თანამშრომლებს, წელს, სექტემბერში კი ბათუმში გამართულ World Travel Awards-ის დაჯილდოების ცერემონიაზე „ევროპის წამყვანი ბოტანიკური ბაღის“ ნომინაციაში გავიმარჯვეთ და ტურისმის „ოსკარად“ წოდებული ჯილდო მივიღეთ. ჩვენთან ერთად ამ ნომინაციაში იყვნენ ბერლინის, პარიზის, ედინბურგის, პოლონეთის ბოტანიკური და ლონდონის სამეფო ბაღები. ვფიქრობთ, დამსახურებული აღიარებაა, რაც ნიშნავს, რომ ბათუმის ბოტანიკური ბაღი ევროპის წამყვან ბოტანიკურ ბაღებს შორისა და ტურისმის „ოსკარის“ მფლობელია.

- ბათუმის ბოტანიკური ბაღი არაერთი საინტერესო ღონისძიების მასპინძელია, გეგმებზე გვსაუბრებთ.

„არაფერი შეიძლება, თუკი მოქალაქისთან დარჩინას გადაწყვიტო“

თამარ ლამაზაძე 595 85 80 06

ახალი დღე გვამდებს განვითარების, წინსვლის, უფრო მეტის სწავლის შესაძლებლობას. რაც დრო გადის, მით უფრო უნდა გვესმოდეს მომავლის და მეტად ვფიქრობდეთ ყველა წინ გადასადგმელ ნაბიჯზე

საკმარისია, ოდნავ მაინც გავალოთ ჩვენი ოთახის პატარა ფანჯარა, იქიდან მზემ შემოვანათოს და შეგვახსენოს, რომ გარეთ 21-ე საუკუნეა, რომელიც, ერთი შეხედვით, საზოგადოების აზროვნებისა და ზნეობრივ განვითარებას უნდა მოიცავდეს, მაგრამ ადამიანების რაღაც ნაწილის აზროვნებას ჯერ კიდევ ვერ მიუღწევია განვითარების იმ ეტაპამდე, რომ ძალადობაზე უარი თქვას.

ძალადობა ერთგვარ სენად იქცა, რომელიც საქართველოშიც ვახშარდა. ჩვენს დიდებულ ქვეყანაში, სადაც ქართველობა გვიამაყება, თითქმის ყოველდღე ვხვდებით ქალთა მიმართ ძალადობის ფაქტებს და რთულია, ამ ყველაფერზე პასუხი არ გვქონდეს.

ქართულ სუფრაზე ყოველთვის აღტივებით, სიყვარულითა და დიდი პატივისცემით ისმება ქალბატონების სადღეგრძელო, მაგრამ ზოგიერთი კაცის მხრიდან ეს მხოლოდ სიტყვებია. დღეს ისეთ რეალობაში ვცხოვრობთ, რომ სუფრაზე ნაქებ ქალს, სახლში წასვლის შემდეგ, შეიძლება, შეურაცხყოფა მიაყენონ, მის მიმართ ფსიქოლოგიური და ფიზიკური ძალადობა გამოიჩინონ, სუფრასთან ნათქვამი ყოველი სიტყვა კი აზრს კარგავს...

სამწუხაროდ, ბოლო პერიოდში განსაკუთრებით გახშირდა ძალადობის ფაქტები, სტატისტიკა საგანგაშოა. ახლახან, ძალადობის უკიდურესი ფორმის, ფემიციდის მსხვერპლი გახდა 14 წლის გოგონა, რამაც საზოგადოება შეშინა და კიდევ ერთხელ დაგვაფიქრა იმაზე, თუ რა რთული გზის გავლა უწევთ ქალებს...

აღნიშნულ თემასთან დაკავშირებით ვესაუბრეთ ფსიქოლოგ **ალინა შურბენიძეს**, რომელიც უფრო უკეთ ჩაგვახედებს ამ პრობლემის არსს და დღევანდელ რეალობაში.

- ქალთა მიმართ ძალადობის ფაქტები გახშირდა. თქვენ აზრით, რამ განაპირობა ეს?

- ნამდვილად გაიზარდა ქალთა მიმართ ძალადობის შემთხვევათა სტატისტიკური მონაცემები საქართველოში, რაც შესაძლოა, ბევრი მიზეზით აისხნას - უმუშევრობა და სიღარიბე, ურთიერთობებისა და კომუნიკაციის არაქანსალი ფორმა, ტრადიცია, განათლების დაბალი დონე და ნაკლებად რეალურად მთავარი ნახევრები/პარტნიორები. მოგხსენებათ, ბოლო წლებში საქართველოში ქალების როლი გაიზარდა, ისინი გახდნენ უფრო წარმატებულები, რეალიზებულები, ფინანსურად მეტად გაძლიერდნენ, შესაბამისად, უფრო დამოუკიდებლები არიან, რაც იწვევს ზოგიერთი მამაკაცის მხრიდან უსაფუძვლო ეჭვიანობას, მათი ძალის დემონსტრირებას, რათა თავიანთი ძალაუფლება დაამტკიცონ და სწორედ ამ ყველაფერს მივყავართ ისეთ უკიდურეს შედეგებამდე, როგორც ფემიციდი.

- საზოგადოებაში, გარკვეულწილად, ჩამოყალიბდა აზრი, რომ მოძალადე კაცები ბავშვობაში თავად იყვნენ ძალადობის მსხვერპლი. ეს მოსაზრება საფუძვლიანია თუ რაღაც განსაკუთრებულ ფსიქოლოგიურ დარღვევასთან გვაქვს საქმე?

- ყველა ადამიანი, რომელიც წარსულში განიცდიდა რაიმე სახის ძალადობას, აუცილებლად მოძალადე არ ხდება, თუმცა დიდა ალბათობა, მან გამოავლინოს ამგვარი ქცევა. არსებობს რამდენიმე ფაქტორი, რომელიც შემდგომ, ზრდასრულობაში, იჩენს თავს. მაგალითად, ბავშვობის დროინდელი ტრავმა: ბევრი ამ შემთხვევა, როდესაც მოძა-

ლადე მამაკაცი წარსულში თავად განიცდიდა სხვადასხვა სახის ძალადობას, როგორც არის ფიზიკური, ემოციური ან სექსუალური. ტრავმული გამოცდილება, რა თქმა უნდა, იწვევს უძლურების, სიბრაზის და დაბალი თვითშეფასების განცდას, რაც შემდგომში არის განმაპირობებელი იმისა, რომ თავად ხდება მოძალადე. შემდეგი ფაქტორია, თუ ბავშვი არის ძალადობის მოწმე: ისეთ ოჯახში, სადაც

საზოგადოების დამოკიდებულებას ძალადობის მსხვერპლი ქალების მიმართ პოზიტიურად ვერ შევაფასებ. ხშირია შემთხვევები, როდესაც თავად მდებარეობით სქესის წარმომადგენლები აწებებენ იარაღებს ძალადობის მსხვერპლ ქალებს და განიხილავენ ნეგატიურ კონტექსტში, რაც სამწუხაროა. საზოგადოებამ უნდა აიღოს პასუხისმგებლობა მსგავს ფაქტებზე, რადგანაც ჩვენ ვქმნით დღევანდელ რეალობას, ჩვენ უნდა შევიკავოთ თავი სხვადასხვა სტერეოტიპისა და დოგმების გამყარებისა თუ ჩამოყალიბებისგან

ძალადობდნენ სხვაზე, შესაძლოა ბავშვისთვის ეს ქცევა ნორმალურად იქნებოდეს. გარემო, სადაც ბავშვი ითვისებს პირველ სოციალურ უნარ-ჩვევებს, სახლია. თუკი ამ გარემოში იგი უყურებს ძალადობის სცენებს, ფიქრობს, რომ ასეთი კომუნიკაციის ფორმა მისაღები და დასაშვებია, რადგანაც იმ ეტაპისთვის ავტორიტეტს წარმოადგენენ დედა და მამა. აღზრდის არაადეკვატური მექანიზმები და ფსიქიკური ჯანმრთელობის პრობლემები: იმ შემთხვევაში, თუ მშობელი იყენებდა ლიბერალურ აზრდის ტიპს და, შესაბამისად, პიროვნება გაიზარდა როგორც დიდი ბავშვი, მას სოციალურ გარემოში ხშირად აქვს პრობლემები, განიცდის იმედგაცრუებას, სტრესს, სამსახურში ვერ რეალიზდება, რადგან ყველაფერი ისე არ ხდება, როგორც მას სურს, მეგობრებთან აქვს პრობლემები, ფინანსური კრიზისი. საბოლოოდ, მთელი ეს დაგროვილი ნეგატიური ემოციები ოჯახზე გადააქვს და ხდება მოძალადე.

- რატომ ჩერდება ქალი მოძალადე ქმართან? რა ფაქტორები უშლის ხელს მისგან თავის დაღწევაში?

- საქართველოში ბევრი ფაქტორია, რის გამოც ჩერდება ქალი მოძალადე მამაკაცთან, თუმცა გამოვყოფ რამდენიმე: პირადი საფრთხის შიში, რელიგია და კულტურა, ფინანსების, განათლების უქონლობა, ნადრევი ქორწინება, მრავალშვილიანობა, დაბალი თვითშეფასება, თანადამოკიდებულება, მხარდაჭერის ნაკლებობა, ემოციური და ფსიქოლოგიური ძალადობა, იზოლაცია მოძალადის მიერ და სხვა. ხშირ შემთხვევაში, რამდენიმე ფაქტორია ერთმანეთთან გადაჯაჭვული. ქალმა არასრულწლოვან ასაკში შექმნა ოჯახი, ვერ შეძლო სრულყოფილი განათლების მიღება, არ აქვს კონკრეტული პროფესია, რითაც შეძლებს დასაქმებას, ჰყავს 3

ან 4 შვილი, არ აქვს მუშაობის გამოცდილება, ფინანსურად დამოკიდებულია ქმარზე, შესაბამისად, აქვს დაბალი თვითშეფასება, ცხოვრობს ისეთ სოციალურ გარემოში, სადაც ნაკლები მხარდაჭერა აქვს - ეს ყველაფერი აიძულებს მოძალადესთან თანაცხოვრებას.

- ძირითადად რა ტიპის ძალადობის მსხვერპლი არიან ქალები? რას გვიჩვენებს კვლევები?

- დღეს, უპირველესად, ქალები განიცდიან ფიზიკურ ძალადობას, რაც გულისხმობს ფიზიკური ძალის გამოყენებას სხვა ადამიანზე. გავრცელებულია, ასევე, ემოციური და ფსიქოლოგიური ძალადობა - როდესაც ემოციებზე, თვითშეფასებაზე ახდენს კონტროლს მოძალადე და ემოციურად მანიპულირებს; სექსუალური ძალადობა - არაკონსენსუალური სექსუალური ქმედება; ეკონომიკური და ფინანსური ძალადობა. ბოლო დროს გახშირდა მოძალადე მამაკაცებისგან კიბერბულინგი - ნეგატიური კომენტარები, არაეთიკური ვიდეო-ფოტოების გაზიარება და სხვა.

- თქვენ, როგორც ფსიქოლოგს, ალბათ ძალიან ბევრ ძალადობის მსხვერპლ ქალთან გქონიათ შეხვედრა. ხომ არ გაიხსენებთ განსაკუთრებულ შემთხვევას?

- ძალადობისგან დაცვის ეროვნულ ქსელ-

ში მორე ფაქტორი, როდესაც თავად მსხვერპლს იმდენად ვერ წარმოუდგენია მოძალადის გარეშე ცხოვრება, აქვს თანადამოკიდებულება. თავად იმდენად სწერა, რომ თვითონ არის დამნაშავე და ღირსია ამ ყველაფრის, ამართლებს ქმრის ამგვარ საქციელს და უარს ამბობს სხვის რაიმე სახით ჩარევაზე.

- ზოგადად, როგორია საზოგადოების დამოკიდებულება ძალადობის მსხვერპლი ქალების მიმართ?

- საზოგადოების დამოკიდებულებას ძალადობის მსხვერპლი ქალების მიმართ პოზიტიურად ვერ შევაფასებ. ხშირია შემთხვევები, როდესაც თავად მდებარეობით სქესის წარმომადგენლები აწებებენ იარაღებს ძალადობის მსხვერპლ ქალებს და განიხილავენ ნეგატიურ კონტექსტში, რაც სამწუხაროა. საზოგადოებამ უნდა აიღოს პასუხისმგებლობა მსგავს ფაქტებზე, რადგანაც ჩვენ ვქმნით დღევანდელ რეალობას, ჩვენ უნდა შევიკავოთ თავი სხვადასხვა სტერეოტიპისა და დოგმების გამყარებისა თუ ჩამოყალიბებისგან.

- როგორ აისახება ქალებზე ძალადობის შედეგები?

- ქალები ძალადობის შემდეგ განიცდიან შიშს, შფოთვას, შოკს, დეპრესიას, უნდობლობას. ისინი შესაძლოა, წუხდნენ შემდგომი თავდასხმების საფრთხეზე. გრძობენ ძლიერ ბრალს მომხდარის გამო და ხშირია შემთხვე-

ვა, როდესაც საკუთარ თავს ადანაშაულებენ ინციდენტში, აქვთ სირცხვილის გრძობა მეზობლების, ნათესავების მიმართ.

- სახელმწიფო რა პრევენციულ ზომებს ატარებს აღნიშნული პრობლემის მოსაგარებლად?

- ოჯახში ძალადობის ფაქტზე, დროებითი ღონისძიების სახით, გამოიყენება დამცავი და შემეცავებელი ორდერი, ვადა არის 30 დღე. დამცავი ორდერი გაცემს სასამართლოს მიერ, მიმართვიდან 10 დღის ვადაში. მსხვერპლს შეუძლია აჭარბი არსებული დროებითი თავშესაფრით სარგებლობა. რეგიონში არის დედათა და ბავშვთა თავშესაფარი, იმ შემთხვევაში თუ ერთ-ერთი ბავშვი არის 10 წლამდე ასაკის, ძალადობის მსხვერპლ ქალს შეუძლია ისარგებლოს ამ თავშესაფრით.

- რას ურჩევდით ქალებს, რომლებიც ამჟამად ძალადობის მიმე პირობებში ცხოვრობენ?

- ძვირფასო ქალბატონებო, გირჩევთ, დაძლიოთ სირთულეები და პრიორიტეტად აქციოთ საკუთარი თავი და თქვენი შვილები. მნიშვნელოვანია როგორც ფიზიკური, ასევე ფსიქოლოგიური ჯანმრთელობა, ამიტომ დაუკავშირდით ოჯახური ძალადობის მსხვერპლთა საკონსულტაციო ცხელ ხაზს - 116 006; საგანგებო და გადაუდებელ დახმარებას - 112; უფლებათა დამცველ ორგანიზაციას „პარტნიორობა ადამიანის უფლებებისთვის“ - 032 233 13; უფლებადამცველ ორგანიზაციას „საფარს“ - 599 40 76 03. რეგიონში არის სხვადასხვა კერძო სექტორი, რომელიც გაგიწევთ უფასო ფსიქოლოგიურ მომსახურებას როგორც თქვენ, ასევე თქვენს შვილებს. ძალადობას არ აქვს გამართლება, თქვენ იმყოფებით არაქანსად გარემოში, არაფერი შეიცვლება, თუკი მოძალადესთან დარჩენას გადაწყვეტთ.

რას ხდობა დღეს და რას შეიძლება ხვალ მოხდეს...

მე-3 გვერდიდან

- ამას წინათ ევროსაბჭოს საპარლამენტო ასამბლეამ მიიღო რეზოლუცია, რომელშიც ბუტინს დიქტატორს უწოდებს და წევრებს მოუწოდებს, მისი ლეგიტიმურობა აღარ აღიარონ. ამაზე რას ფიქრობთ?

- ბუტინი საერთაშორისო სისხლის სამართლის მიერ არის დამნაშავედ გამოცხადე-

ბული, მაგრამ ამას მის ბრუტალურ და ტოტალიტარულ მმართველობაზე ზეგავლენა არ მოუხდენია. რა თქმა უნდა, ძალიან მნიშვნელოვანია მსგავსი გადაწყვეტილებები, მაგრამ მისი პრაქტიკულად რეალიზება, სამწუხაროდ, უმეტეს შემთხვევაში, არაფერქტურია.

- დაბოლოს, კვლავ საშინაო პოლიტიკაზე ვისაუბროთ: როგორი იქნება ძალთა გადანაწილება მომავალ პარლამენტში და

რამდენად მოსალოდნელია კოალიციური მთავრობის შექმნა?

- თუ ოპოზიციური ფლანგი შეძლებს და გაერთიანდება, ასეთ შემთხვევაში არის იმის ალბათობა, რომ ქართულ პოლიტიკას რეალურად ჰყავდეს კოალიციური მთავრობა. სხვა შემთხვევაში იქნება შემდეგი კონფიგურაცია: მხოლოდ ორი დომინანტის - „ქართული ოცნებისა“ და „ნაციონალური მოძრაობის“ სახით წარმოდგენილი, მესამე - ამ-

ათთან შედარებით ნაკლები მხარდაჭერით, თუმცა 5-პროცენტის ბარიერის (სავარაუდოდ, მათი მხარდამჭერების რაოდენობა შეიძლება იყოს 8-11 პროცენტი) უპრობლემოდ გადაძალახავი გიორგი გახარაძის პარტია „საქართველოსთვის“ და მეოთხე - ის პარტიები, რომლებიც მოახერხებენ და აიღებენ მაქსიმუმ 5-6 პროცენტს, თუმცა ასეთი პარტიაც ორი შეიძლება იყოს.

მისი მიზანი მენტორი მასწავლებლის როლის მოპოვება

ოთარ ცინაიძე 599 85 21 14

ხულოს მუნიციპალიტეტის სხალთის საჯარო სკოლის პედაგოგი **ნაზიზორია მიძინაძე** იმ პედაგოგებს შორისაა, რომლებსაც პირველად გამართულ მასწავლებლის ერთ-ერთ დღესთან დაკავშირებით, წლის საუკეთესო მასწავლებლის სამკრებო ნიშნები და ეროვნული პრემიები გადაეცათ. მას სხალთაში ვესაუბრეთ.

- ქალბატონო ნაზიზორია, გაზეთი „აჭარა“ თქვენს საქმიანობას პერიოდულად ეხმაურება. მკითხველმა იცის, რომ ეროვნულ პრემიაზე იყავით წარდგენილი. რა განწყობით ჩახვედით თბილისში გამართულ პირველ შეტყობინებაზე?

- რომ გითხრათ, დიდ იმედებს ვამყარებდი, არ იქნება მართალი, მიუხედავად იმისა, დარწმუნებული ვიყავი, ჩემი შრომა არ დაიკარგებოდა. ამ სულისკვეთებით გავუდგე გზას დედაქალაქისკენ. რაც შეეხება გაზეთ „აჭარას“ მიერ ჩემი საქმიანობისადმი ყურადღებას, გამოგიტყდებით, ძალიან ვაფასებ და მადლობრივ ვარ.

- გვიამბეთ თქვენი ოჯახის შესახებ...
- სიამოვნებით. მე და ანზორ სურმანიძე ორი შვილის ბედნიერი მშობლები ვართ. ვაჟი, საზღვაო აკადემიის კურსდამთავრებული დასაქმებულია. მისი შვილები წარჩინებული მასწავლებლები არიან. ქალიშვილი ექიმობაშია.

მორჩილი მინისტრია, იმითაც დადასტურდა, თუ რა დონისა და მასშტაბის დღესასწაულად აქცია პედაგოგებისთვის დიდი იაკობ გოგებაშვილის დაბადების დღე. მისი მოლოცვის შემდეგ ეღუარა მიქელაძემ - ხულოს მუნიციპალიტეტის რესურსცენტრის უფროსმა მომძებნა და დარბაზშივე მომილოცა.

- მშობლიური სკოლა ჩემი განსაკუთრებული სიამაყეა. აქ დავიწყე საქმიანობა როგორც მასწავლებელმა და აქვე გადავიხადე პედაგოგიური მუშაობის 51 წლის თავი. საქართველოს ეროვნული პრემიის მფლობელი დიდი სიყვარულით და პატივისცემით მიმიღეს, ყვავილები მომართვეს, ფერადი ბუშტებითა და ფოთიერვარვარებით დამხვდნენ პატივით, პედაგოგები და სკოლის სხვა თანამშრომლები, რასაც ძალიან ვაფასებ. თვალცრემლიანი ვუყურებდი, ემოციები ვერ დავმალე და კიდევ ერთხელ თქვენი გაზეთის ფურცლებიდანაც ვემადლოებო ჩემი სკოლის დირექციას, ყველას, ვინც ეს დახვედრა მოაწყო, ასევე მადლობა მათ იმ ღამაში სიტყვებისთვის, ჩემი მისამართით რომ წარმოთქვეს. იმ დღის გაკვეთილები გამორჩეულად ამადლებელი განწყობით ჩავატარე, ვუსურვე მასწავლებლებს შრომისმოყვარეობა, წინის სიყვარული, ცოდნისკენ სწრაფვა, მაღალი პასუხისმგებლობა დაკისრებული ვადლებულელებისადმი.

- წლებია, მოზარდი თაობის აღზრდის საპატიო საქმეს ემსახურებით. ხულოში ერთ-ერთი პირველი ხარტ, ვინც იაკობ გოგებაშვილის მედალი დაიმსახურეთ. ამ სახელთან პირველების დაბადების დღე სასიეთოდ დაგებდათ. მომავალში მენტორი მასწავლებლის წოდების მოპოვებას ხომ არ აპირებთ?

- იაკობ გოგებაშვილი ჩემი კერპი იყო ახლავარდნიდანვე. მადლიერება მისი სახელის მქონეებსა და საპატიო დიპლომის ფლობა და დიდ პასუხისმგებლობას მაკისრებს. რაც შეეხება მენტორობას - ეს დამსახურების მიხედვით მოვა, ყველაფერს თავისი დრო აქვს.

- პედაგოგობის გარდა სხვა საქმიანობათაც ხართ დაკავებული. ერთხელ კიდევ გვითხარით ბოლო წლების აქტივობებზე...

მასწავლებლის გმირობის ტოლფასი შრომა დაფასებულია - „მასწავლებლის ეროვნული დღის“ შემოღება იმის დასტურია, რომ მთავრობა ზრუნავს ჩვენი შრომის წარმოჩენაზე, მასწავლებლის პრესტიჟის, როლისა და ავტორიტეტის ამაღლებაზე, რაც ჩემი დეაწლის დაფასებითაც გამოჩნდა. აქვე მინდა ჭაბუკებსა და ქალიშვილებს ვუსურვო, თავდაუზოგავად იშრომონ წარმატების მისაღწევად

მია, შვილიშვილებიდან - ვაჟი თბილისის ევროპულ უნივერსიტეტში სწავლობს, გოგონა კი შაგის ლეიფენის უნივერსიტეტის ერთ-ერთი ფილიალის წარმატებული სტუდენტია.

- საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების მინისტრი გაიხარა ამილახვარი პირველი იყო, ვინც აღიარება მფლობელია...
- ბატონო გიორგი ამილახვარი რომ გა-

ცა. სწორედ ამ დროს დამირეკა ბატონმა ვახტანგ ბერიძემ - ხულოს მუნიციპალიტეტის მერმა. სცენაზე მომილოცეს აღიარება და ჯილდო ანზორ ბოლქვაძემ და ზაალ მიქელაძემ - საქართველოს პარლამენტის წევრებმა... ეს ჩემთვის დიდი პატივი და დაფასებაა.

- ვიცით, რომ განსაკუთრებულად დაგხვდნენ მშობლიური სკოლის პედაგოგები და მასწავლებლები...

პრობლემა

დაუსრულებელი კორპუსები და უნებართვო მშენებლობები

მანანა ტაპაძე 577 10 15 17

მშენებლების უპასუხისმგებლობის გამო ჩაუბარებელი არაერთი კორპუსია ბათუმში, რომლებიც ხშირად სახიფათო საცხოვრებლად. მოსახლეობა სხვადასხვა მიზეზის გამო დაუშთავრებელ ბინებში შედის და თავად ცდილობს პრობლემების მოგვარებას. ასევე ხშირია უნებართვოდ დაშენება-მიშენება თუ სარდაფების გამონგრევა და პირველი სართულების კომერციული ფართებად გადაკეთება

ყველას კარგად გვახსოვს, რა შედეგებამდე მივიყვანა ასეთი რამეები 26 მაისის ქუჩაზე ჩემი მონგრეული კორპუსის ერთი ნაწილის მაგალითზე, ამიტომ დაგინტერესდით, ვინ აკონტროლებს მსგავს ფაქტებს და რა ბერკეტები აქვთ შესაბამის სამსახურებს მათ აღმოაფხვრელად.

რამდენი მრავალბინიანი საცხოვრებელი კორპუსია ბათუმში საუნებართვო პირობების დარღვევის გამო ექსპლუატაციაში მიღების ნებართვის გარეშე დარჩენილი, რომლებიც წლებია, ბოლომდე შესახლებული? იმის გათვალისწინებით, რომ მშენებელი ნაკლებად ან სულაც არაა დაინტერესებული ამგვარი სახლების ჩაბარებით, სამშენებლო ანონსების დროებით წესსაც არა დადიდებენ და არ მიმართავენ მუნიციპალური ინსპექციას სახლის ჩაბარების განცხადებით. რა ბედი ეწევა ასეთი დაუდევარი მშენებლების მიერ ბედის ანაზრად მიტოვებულ სახლებს?

სხუთსართულიანი სახლისთვის გათხრილ საძირკველზე აშენდა 7 ან 9-სართულიანი სახლი, არის თუ არა ეს საშიში იქ შესახლებულთათვის? თუ საშიშია, რატომ არ აეკრძალა მოსახლეობას ასეთ კორპუსებში შესახლება? გაიცემა თუ არა ამჟამად მიშენების ნებართვები და რა შემთხვევებში (როგორც ვიცით, ამ მიმართებით მიდომა გამკაცრდა, ანუ რა პირობები უნდა შესრულდეს ამგვარი ნებართვების მისაღებად)? რა რეაგირებას ახდენს უკანონო მიშენებების შემთხვევაში და რა მექანიზმები არსებობს, რის შედეგადაც უკანონო მიშენებები და მშენებლობები შეიძლება აღმოაფხვრას? რამდენი უკანონო მშენებლობა გამოვლინდა და რა რეაგირება გქონდათ მათზე? - ამ შეკითხვებზე ბათუმის მუნიციპალიტეტის ინსპექციის დირექტორმა **არჩილ კონცაძემ** ოფიციალური წერილობითი გვიპასუხა, რასაც უცვლელად გთავაზობთ.

„თქვენი მომართვის (№10/1423 275501-12, 02.10.2023 წ.) პასუხად გაცნობებთ, რომ სრულყოფილი ინფორმაციის მოწოდება კითხვაზე, თუ რამდენი მრავალბინიანი საცხოვრებელი სახლი არ არის საუნებართვო პირობების დარღვევის გამო ექსპლუატაციაში მიღებული, რომ-

იც დაარეგულირებს მოცემულ საკითხებს, გაცნობებთ, რომ აღნიშნული სცდება ა(ა)იპ „ბათუმის მუნიციპალური ინსპექციის“ სამშენებლო და უსაფრთხოების საჯარო ზედამხედველობის სამსახურის კომპეტენციას, გამომდინარე იქიდან, რომ ჩვენთვის წინასწარ უცნობია, თუ რა ღონისძიებებს გაატარებს შესაბამისი საკანონმდებლო ორგანო.

კითხვას, თუ რამდენად უსაფრთხოა საუნებართვო პირობების - პროექტის დარღვევით აშენებული შენობა-ნაგებობა მცხოვრებლებისთვის, გაცნობებთ, რომ დაინტერესებული პირი ობიექტის ექსპლუატაციაში მიღების მიზნით მშენებლობის საჯარო ზედამხედველობის ორგანოს წარუდგენს განცხადებას, „საქართველოს სივრცის დაგეგმარების, არქიტექტურული და სამშენებლო საქმიანობის კოდექსის“ 141 7-ე მუხლის, მე-5 პუნქტის ე) ქვეპუნქტით გათვალისწინებული დოკუმენტაციის დართვით, სადაც წარმოდგენილი უნდა იყოს აკრედიტებული ინსპექტორების ორგანოს მიერ გაცემული ობიექტის მზიდი კონსტრუქციის მდგომარეობისა და სისიმომდეგობის დამადასტურებელი საექსპერტო დასკვნა, რის საფუძველზედაც ხდება შენობა-ნაგებობის ტექნიკური მდგომარეობისა და უსაფრთხოების დადგენა. აქვე გაცნობებთ, რომ „საქართველოს სივრცის დაგეგმარების, არქიტექტურული და სამშენებლო საქმიანობის კოდექსის“ საქართველოს კანონის 123-ე მუხლის 1 ნაწილის თანახმად, მშენებლობის საჯარო ზედამხედველობის ორგანო (ამავე მუხლის მე-2 ნაწილით გათვალისწინებული შემთხვევის გარდა) ამინისტრაციულ წარმოებას იწყებს სამართალდამრღვევის მიმართ მითითების გაცემით, რომელიც წარმოადგენს სამშენებლო საქმიანობაზე დამრღვევის მიმართ გაცემულ

შენიშვნას შესაბამისად და მოთხოვნას, რომლითაც განისაზღვრება გონივრული ვადა, რომლის ფარგლებშიც მან უნდა შეასრულოს მითითებით დადგენილი პირობები სამშენებლო სამართალდარღვევის გამოსასწორებლად. უნებართვო/საუნებართვო პირობების (პროექტის) დარღვევით მიმდინარე მშენებლობასთან დაკავშირებით, ა(ა)იპ „ბათუმის მუნიციპალური ინსპექციის“ სამშენებლო და უსაფრთხოების საჯარო ზედამხედველობის სამსახურის მიერ გაცემა მითითება, რომელიც სამართალდამრღვევი ვალდებულია, დაუყოვნებლივ შეაჩეროს სამშენებლო სამუშაოები და ექძევა გონივრული ვადა, რათა ობიექტი მოიყვანოს პირვანდელ მდგომარეობაში/სამშენებლო დოკუმენტაციასთან შესაბამისობაში, იმ შემთხვევაში, თუ „საქართველოს სივრცის დაგეგმარების, არქიტექტურული და სამშენებლო საქმიანობის კოდექსის“ საქართველოს კანონის 124 მუხლის 3 პუნქტის შესაბამისად ა(ა)იპ „ბათუმის მუნიციპალური ინსპექციის“ სამშენებლო და უსაფრთხოების საჯარო ზედამხედველობის სამსახურის მიერ კანონით დადგენილ ვადაში ობიექტის გადამოწმების შედეგად დადგინდება მითითების შეუსრულებლობის ფაქტი, გამოიცემა დადგენილება სამშენებლო სამართალდამრღვევის დაჯარიმების და ობიექტზე სამშენებლო სამართალდარღვევის აღმოფხვრასთან დაკავშირებით, ასევე, საჭიროებისამებრ, გამოიცემა დადგენილება მშენებლობის შეჩერების თაობაზე. სამუშაოების ნებაყოფლობით შეუჩერებლობის შემთხვევაში, სამართალდამრღვევი დაჯარიმდება „საქართველოს სივრცის დაგეგმარების, არქიტექტურული და სამშენებლო საქმიანობის კოდექსის“ საქართველოს კანონის

თურქეთის რესპუბლიკა 100 წლისაა

მანანა ტაბიბი 577 10 15 17

თურქეთის რესპუბლიკა დაარსებიდან 100 წლის იუბილეს აღნიშნავს. ამ დღესთან დაკავშირებით, ბათუმში თურქეთის გენერალური საკონსულოს ორგანიზებით, საზეიმო მიღება გაიმართა. სტუმრებს თურქეთის რესპუბლიკის პრეზიდენტ რეჯეფ თაიფ ერდოღანის ვრცელი გზავნილი გაუგზავნეს

„ჩემი ქვეყნისა და ჩემი ერის სახელით მინდა მადლობა გადავუხადო ჩვენს მეგობრებსა და სტუმრებს, რომლებმაც თავიანთი მონაწილეობით გაიზიარეს ჩვენი დღესასწაულის სიხარული...“

დღეს ჩვენ განვიცდით აღფრთოვანებას და სიამაყეს ჩვენი რესპუბლიკის 100 წლის იუბილეს მიღწევით...

ღრმად ფესვგადგმული ისტორიიდან და წინაპრების ღირებულებებიდან მიღებული შთაგონებით, ვცდილობთ გავაძლიეროთ ჩვენი რესპუბლიკა და ახალი საუკუნისთვის მოვამზადოთ. ჩვენი უმთავრესი მოვალეობაა უზრუნველყოთ ის, რომ ჩვენმა რესპუბლიკამ, რომელიც თავად ღაზი მუსტაფა ქემალის სიტყვებით დაიბადა, როგორც „გაჭირვებულთა მფარველი“, მარადიულად იც-

ოცხლოს. ამ შეგნებით, ბოლო 22 წლის განმავლობაში ჩვენი ქვეყანა წარმატებულად წარმატებულად და გამარჯვებულად გამოჩნდა მთელს მსოფლიოში. ალნიშნულია თურქეთის რესპუბლიკის დაარსების 100 წლისთავისადმი მიძღვნილ პრეზიდენტის გზავნილში.

თურქეთის რესპუბლიკის გენერალური საკონსულოს საზეიმო მიღებას აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის თავმჯდომარე თორნიკე რიჟვაძე, საკანონმდებლო და აღმასრულებელი ხელისუფლების, ბათუმის საკრებულოს, მერიის, რეგიონში მოქმედი დიპლომატიური კორპუსების და ბიზნესსექტორის წარმომადგენლები ესწრებოდნენ. მთავრობის თავმჯდომარემ თურქ ხალხს საიუბილეო თარიღი მიულოცა და ორ ქვეყანას შორის არსებულ მეგობრულ ურთიერთობაზე ისაუბრა.

გულოცვად ჩვენს მეზობელ სახელმწიფოს, თურქ ხალხს ეროვნულ დღესასწაულს. განსაკუთრებით ვფასებთ იმ კეთილმეზობლურ, სტრატეგიულ, ურთიერთნდობაზე დაფუძნებულ მეგობრობას, რომელიც ჩვენი სახელმწიფოების ლიდერების მხარდაჭერით და ძალისხმევით წლების განმავლობაში ჩა-

მოყალიბდა და დღეს ჩვენი მრავალმხრივი ურთიერთობები უმაღლეს ნიშნულზეა. კეთილმეზობლური ძალისხმევა კიდევ უფრო მეტად აძლიერებს ჩვენი ქვეყნების ეკონომიკას, კულტურას, განათლებას და, რაც ყველაზე მნიშვნელოვანია, თურქეთი დღეს წარ-

მოადგენს პირველ სავაჭრო პარტნიორს საქართველოსთვის. ეს მეგობრული ურთიერთობები კიდევ უფრო განმტკიცდა, განსაკუთრებით ბოლო წლებში, ჩვენმა ლიდერებმა, იხ. მე-8 გვ.

ირაკლი არჩია: მსოფლიოს ბევრ ქვეყანაში მიმოგზაურია და ასეთი ლანდშაფტი, ადგილობრივობა, კლიმატური და ნიადაგური პირობები, მერხვანეთი, ღილი იზვიანობაა

მე-4 გვერდიდან

ჩვენ სხვადასხვა დროს ბევრ საინტერესო ღონისძიებას ვაწყობთ. გამოფენების მთავარი მიზანი თითოეული მცენარის სახეობების პოპულარიზაცია და მოსახლეობის ცნობიერების ამაღლებაა. კამელიების, ბამბუკების, ყვავილების გამოფენების შემდეგ, სულ მალე ბოტანიკურ ბაღში მოწყობილი ხილის გამოფენასაც ვუძიებთ. მიმდინარე წელს კი გირჩის გამოფენით დავასრულებთ. ამ გამოფენების პარალელურად, წელს საცდელი, ოჯახში დაშვებული ღვინის არაეთნოგრაფიული გამოფენაც გვექონდა, რომელმაც დიდი მოწონება დაიმსახურა და კარგი გამოხმაურებაც მოჰყვა.

გაისად მის გრანდიოზულად ჩატარებას ვგეგმავთ. რაც არანაკლებ მნიშვნელოვანია. გვსურს, ეს გამოფენები საქართველოს მოქალაქეებისთვის იყოს უფასო.

ბათუმის ბოტანიკური ბაღის ტერიტორიაზე ზოოპარკის გადმოტანა რა ეტაპზეა?

ამჟამად ვმუშაობთ იმაზე, თუ რა ტიპის ზოოპარკი უნდა ჩამოყალიბდეს. უცხოელ კოლეგებთან მიმდინარეობს საპროექტო წინადადებებზე კონსულტაციები, რომლებიც ამ თუ იმ მიმართულებით თავიანთი გამოცდილებას გვზიარებენ. ვიმედოვნებთ, ყველაფერი უახლოეს პერიოდში დაიგეგმება და განხორციელდება.

ბოტანიკური ბაღის ტერიტორიაზე არსებულ სანერგე განყოფილებაზე გვესაუბრეთ...

შიდა გამოფენებზე წარმოვადგენთ სარეალიზაციო მცენარეებს, რომლებიც გამოყვანილია ჩვენს სანერგეში. ნებისმიერ დაინტერესებულ პირს, ორშაბათიდან პარასკევამდე, შეუძლია ეწვიოს ბოტანიკურ ბაღს ჩაქვის მხრიდან და ყველასათვის მისაღებ და ხელსაყრელ ფასში შეიძინოს სასურველი მცენარეები. მართალია, არ გვაქვს ძალიან ფართო ასორტიმენტი, მაგრამ რაც გვაქვს, ხელსაყრელ ფასად ვთავაზობთ მოსახლეობას. ეს ის მცენარეებია, რომლებიც ნამა-

ტია კოლექციიდან, ბაღს აღარ სჭირდება და გადადის სარეალიზაციო ფონდში. ჩვენი სანერგე განყოფილება ეხმარება ქალაქის გამწვანებას, აქტიურად ვთანამშრომლობთ ასევე სკოლებთან და ბავაბალებთან მათი ეზოების გასამწვანებლად. დასასრულ, მინდა საზოგადოებამ, თქვენმა მკითხველმა იცოდეს, ბათუმის ბოტანიკური ბაღი ყველაფერს აკეთებს, რომ კიდევ უფრო გამოჩნდეს, მიმზიდველი ტურისტული ობიექტი იყოს და, უპირველესად, ადგილობრივმა მოსახლეობამ იგრძნოს ეს. არაერთი გეგმა გვაქვს, რომელსაც სჭირდება თანამედროველი მუშაობა და ყველაფერს ვაკეთებთ საამისოდ. გვსურს,

დავიწყოთ ძალიან დიდი პარკის მშენებლობა და ამ მიმართულებით კონსულტაციებიც გვაქვს. ვგეგმავთ ამ სივრცის ბოლომდე ათვისებას, დაიგეგმა არაერთი საგანმანათლებლო პროექტი, რომელშიც ბავშვები, მოზარდები და სტუდენტებიც ჩაერთვებიან. წელს დავიწყეთ და რამდენიმე აქტივობა განვახორციელებთ სკოლის მოსწავლეებისთვის, მომავალში კი მის უფრო გაფართოებას ვგეგმავთ. ვგრძობთ ადგილობრივი მთავრობისა და ბათუმის მერიის თანადგომას. ყველა ორგანიზაცია, კერძო სექტორი ჩვენ გვერდითაა, რაც ჩვენი წარმატების გარანტიაა.

დაუსრულებელი კორპუსები და უნებართვო მშენებლობები

მე-6 გვერდიდან

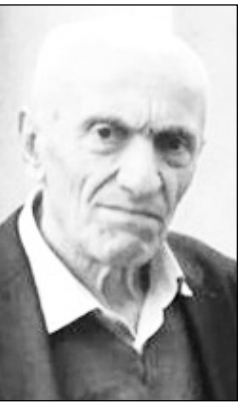
136-ე მუხლის 1 პუნქტის ბ) ქვეპუნქტის შესაბამისად. ქარიშხის დაკისრების სამართლებრივი საფუძვლის აღმოუფხვრელობის შემთხვევაში, „საქართველოს სივრცის და გეგმარების, არქიტექტურული და სამშენებლო საქმიანობის კოდექსის“ საქართველოს კანონის 126 მუხლის 3 ნაწილის შესაბამისად, მისი დაკისრებიდან ყოველი 3 თვის შემდეგ სამართალდამრღვევი დაჯარიმდება თავდაპირველად დაკისრებული ჯარიმით გათვალისწინებული საჯარიმო თანხის სამმაგი ოდენობით. აქვე მოვახსენებთ, რომ ქარიშხის ნებაყოფლობით გადაუხდელობის, მშენებლობის შეუჩერებლობის და დადგენილებით გათვალისწინებული სამართალდარღვევის აღმოუფხვრელობის შემთხვევაში, დადგენილების აღსრულება ხორციელდება „სააღსრულებო წარმოებათა შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად, რისთვისაც ა(ა)იპ „ბათუმის მუნიციპალური ინსპექცია“ დადგენილების საფუძველზე გასცემს სააღსრულებო ფურცელს.

ვლად და სანებართვო პირობების (პროექტის) დარღვევით მიმდინარე მშენებლობასთან დაკავშირებით გამოვლინდა სამშენებლო სამართალდარღვევა და დაიწყო სამშენებლო სამართალდარღვევის საქმის წარმოება - 256 ობიექტზე, კერძოდ: უნებართვო მშენებლობაზე - 133; სანებართვო პირობების დარღვევაზე - 123. მითითების პირობები შესრულდა და სამართალდარღვევა გამოსწორდა 56 ობიექტზე, ხოლო ამ დრომდე სამშენებლო საქმის წარმოება მიმდინარეობს 200 ობიექტზე. ა(ა)იპ „ბათუმის მუნიციპალური ინსპექციის“ სამშენებლო და უსაფრთხოების საჯარო ზედამხედველობის სამსახურის მიერ აღნიშნულთან დაკავშირებით გამოცხადდა დადგენილებით სამშენებლო სამართალდარღვევის ჩადენის გამო სამართალდამრღვევის დაჯარიმების თაობაზე, გამოცხადდა არაერთი დადგენილება მშენებლობის შეუჩერებლობასთან დაკავშირებით და დადგენილებებით დაკისრებული ჯარიმების დადგენილ ვადაში გადაუხდელობის გამო საურავის დაკისრების თაობაზე, ასევე, ა(ა)იპ „ბათუმის მუნიციპალური ინსპექციის“ მიერ გამოცემულია არაერთი სააღსრულებო ფურცელი, რომელიც გადაგზავნილია აღსრულების ეროვნულ ბიუროში დადგენილების იძულებითი აღსასრულებლად“.

სსოვნა

ხასია ფუტკარაძე

ხანმოკლე ავადმყოფობის შემდეგ გარდაიცვალა ტომაშეთის საჯარო სკოლის ყოფილი დირექტორი ხასია ფუტკარაძე. დაიბადა 1946 წელს შუაქვეის რაიონის სოფელ ტომაშეთში, გლეხის ოჯახში. 1953 წელს სწავლა დაიწყო მშობლიური სოფლის სკოლაში. 1963 წელს, შუბნის საშუალო სკოლის დასრულების შემდეგ, ჩაირიცხა ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო პედაგოგიური ინსტიტუტის ბუნებისმეტყველება-გეოგრაფიის ფაკულტეტზე ბიოლოგიის მასწავლებლის სპეციალობით, რომლის სრული კურსი 1968 წელს დაასრულა და იმავე წელს წელათის დაწყებითი სკოლის გამგე-მასწავლებლად დაიწყო მუშაობა, სადაც 1971 წლამდე დაჰყო.

მავალი თაობის აღზრდისადმი მისი გულსხმიანი დამოკიდებულებით, მრავალმა ახალგაზრდამ საკუთარი ადგილი იპოვა ცხოვრებაში.

ხასია ფუტკარაძე პედაგოგის საპატიო საქმეს აქტიურად უთავსებდა საზოგადოებრივ საქმიანობას. დატოვა ღირსეული მეოჯახის, კარგი მეზობლისა და სტუმარმასპინძლობის ტრადიციების დამცველის სახელი.

მრავალწლიანი პედაგოგიური და საზოგადოებრივი საქმიანობა დაუფასდა. მიღებული ჰქონდა სამთავრობო ჯილდოები, საპატიო წოდებები. არჩეული იყო ადგილობრივი თვითმმართველობის დეპუტატად. მონაწილეობდა პედაგოგთა რესპუბლიკურ ფორუმებში.

წარმატებული კოლეგის, ღირსეული მოქალაქის ხსოვნას დავიწყება არ უწერია. უფალმა სამუდამო სასუფეველი დაუმკვიდროს.

შუახვედის რესურსცენტრი;

სამართლებრივი კვალიფიკაციის მქონე პედაგოგის თანამშრომლობის უზრუნველყოფის მიზნით; რაიონული საბჭო;

ტომაშეთის საჯარო სკოლის დირექტორი და პედაგოგიური კოლეგია

გაზეთი „აჭარა“ გთავაზობთ ნებისმიერი ხასის ღირსიანად მომსახურებას, ღირსიანი თანამშრომელი სტილში გადაწერას, რეკლამის გაფორმებას, შერჩევას. ღირსიანი დაგზავნის მსურველებმა მიმართეთ გაზეთ „აჭარის“ სარედაქციო სამსახურს. ტელ: 27 48 93.

<p>მთავარი რედაქტორი</p> <p>მარიანა მითაიშვილი</p>	<p>გამომცემი რედაქტორი</p> <p>ირმა შერვაშიძე</p> <p>ლიტერატურული რედაქტორი</p> <p>ეთერ სომარიკი</p>	<p>რედაქცია პასუხს არ ავებს უცხოური პრესიდან თარგმნილი მასალების, ფაქტების, ინფორმაციის სიზუსტეზე, აგრეთვე სარედაქციო განცხადებების შინაარსსა და სტილზე.</p> <p>ნიშნით აღნიშნული სტატიები იბეჭდება რედაქციის უფლებით.</p> <p>რედაქციაში შემოსული მასალები ავტორებს არ უბრუნდება.</p>	<p>გამომცემი - შპს</p> <p>«ბაზაში აჭარა და ალპარია»</p> <p>კოორდინირებული მომსახურება - შპს «კოლორ პრინი»</p> <p>მის: ქ. თბილისი, ქ. ბაღდათის ქ. №3</p>	<p>მისამართი: 6000, ბათუმი, გრიგოლ-მეგრისი ქ. №2</p> <p>ტელ: 27-13-31</p> <p>ინფო და აკრედიტაცია</p> <p>გაზეთი „აჭარის“ კომპ. ცენტრი</p> <p>დასაბუთავი ხელმოწერილია 2/11/23, 18 სთ.</p>	<p>დირექტორი</p> <p>მამუკა ბერიკა</p>
--	---	--	--	--	---

„ბათუმის თასი“ თხილისაღება და ისაკუთრის

მანანა კიმიშიძე 598 24 94 97

ბათუმში დასრულდა „ბათუმის თასის“ გათამაშება ფეხბურთში, რომელიც ბათუმის „დინამოს“ საიუბილეო თარიღს -100 წლის-თავს მიეძღვნა

საერთაშორისო ტურნირში მთავარი პრიზისთვის 15 წლამდე ფეხბურთელების - ოთხი საქართველოს და ოთხი უცხოეთის გუნდი იბრძოდა, მათ შორის, „ვალენსია“ (ესპანეთი), „ალკანარა“ (შოტლანდია), „ოლიმპიკი“ (საფრანგეთი, მარსელი), „რიუსპორი“ (თურქეთი) და საქართველოდან - „დინამო“ ბათუმი, „დინამო“ თბილისი, „ტორპედო“ ქუთაისი, საქართველოს ფეხბურთის ფედერაციის საფეხბურთო აკადემია.

ფინალში ერთმანეთს „ვალენსია“ და „დინამო“ თბილისი შეხვდნენ. თამაში აჭარბეთარენაზე გაიმართა. მატჩი დინამოელთა გამარჯვებით - 2:0 დასრულდა. გოლები ანდრია ექუტიძემ და ნიკა გოლაგამ გაიტანეს. მესამე ადგილზე საქართველოს ფეხბურთის ფედერაციის საფეხბურთო აკადემიის გუნდი გავიდა, რომელმაც ბრინჯაოს მედლებისთვის ბრძოლაში ქუთაისის „ტორპედო“ დაამარცხა.

- ტურნირში ოთხი ევროპული და ოთხი ქართული გუნდი მონაწილეობდა, მნიშვნელოვანი იყო, ქართულ მხარეს გაემარჯვა და სასახარულოა, რომ ნახევარფინალში ოთხი გუნდიდან სამი ქართული აღმოჩნდა. ეს არა მხოლოდ ამ გუნდების, არამედ საქართველოს წარმატებაა. გვინდა მომავალი წლიდან ტურნირი უფრო მასშტაბური გავხადოთ. ამ ღონისძიებამ გაამართლა და დარწმუნებული ვარ, რომ მომავალში კიდევ უფრო მეტი გუნ-

დი მიიღებს მონაწილეობას. მადლობა მინდა გადავუხადო ყველა ორგანიზატორს, მათ შორის, საქართველოს ფეხბურთის ფედერაციას, აჭარის განათლების, კულტურისა და სპორტის სამინისტროს, ბათუმის მერიას, ბათუმის სპორტულ ცენტრს, ფეხბურთის განვითარების ფონდს, სხვადასხვა კომპანიას, მათ შორის, „სანტეს“, „სანაგს“, - გვითხრა აჭარის ფეხბურთის ფედერაციის პრეზიდენტი ირაკლი თორთლაძემ.

დი მიიღებს მონაწილეობას. მადლობა მინდა გადავუხადო ყველა ორგანიზატორს, მათ შორის, საქართველოს ფეხბურთის ფედერაციას, აჭარის განათლების, კულტურისა და სპორტის სამინისტროს, ბათუმის მერიას, ბათუმის სპორტულ ცენტრს, ფეხბურთის განვითარების ფონდს, სხვადასხვა კომპანიას, მათ შორის, „სანტეს“, „სანაგს“, - გვითხრა აჭარის ფეხბურთის ფედერაციის პრეზიდენტი ირაკლი თორთლაძემ.

ლიან კარგი ტურნირი იყო, კარგად ორგანიზებული, რა თქმა უნდა, ჩვენი გუნდით კმაყოფილი ვართ. ყველაზე მეტად მაინც ფინალს გამოვარჩევდი - ძალიან დაძაბული თამაში იყო, ყველაფერი გავაკეთეთ, რომ მატჩი გამარჯვებით დაგვესრულებინა, - გვითხრა თბილისელთა კაპიტანმა საბა ხარეზაშვილმა.

ლიან კარგი ტურნირი იყო, კარგად ორგანიზებული, რა თქმა უნდა, ჩვენი გუნდით კმაყოფილი ვართ. ყველაზე მეტად მაინც ფინალს გამოვარჩევდი - ძალიან დაძაბული თამაში იყო, ყველაფერი გავაკეთეთ, რომ მატჩი გამარჯვებით დაგვესრულებინა, - გვითხრა თბილისელთა კაპიტანმა საბა ხარეზაშვილმა.

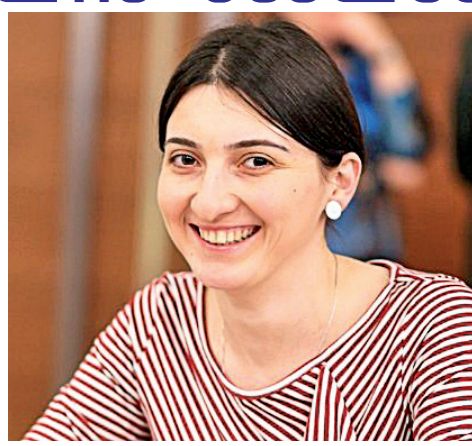
აჭარის ჭადრაკის ფედერაციას ისევ სალომე მელია უხელმძღვანელებს

მანანა კიმიშიძე 598 24 94 97

აჭარის ჭადრაკის ფედერაციის საანგარიშო-საარჩევნო კონფერენცია გაიმართა, რომელსაც დღეღამეობით ერთად საქართველოს ჭადრაკის ფედერაციის პრეზიდენტი და ფიდეს განსაკუთრებულ დავალებათა დირექტორი აკაკი იაშვილი დაესწრო

აჭარის ჭადრაკის ფედერაციის პრეზიდენტმა სალომე მელიამ მოკლედ შეაჯამა 2019-2023 წლებში ფედერაციის მიერ ჩატარებული მუშაობა, ისაუბრა მის მიღწევებზე. აღსანიშნავია, რომ ფედერაცია რეგიონში ერთ-ერთი მოწინავეა, რაც 2020 წელს აღინიშნა კიდევ აჭარის სპორტის დეპარტამენტის მიერ ორგანიზებულ წლის შემჯამებულ ღონისძიებაზე მიღებული სიგელით.

განვლილი ოთხი წლის განმავლობაში ფედერაციამ არაერთი მნიშვნელოვანი ღონისძიება ჩაატარა, რომლებზეც ისაუბრა სალომე მელიამ. თქვა სასწავლო-საწვრთნელ შეკრებებზე და დაფინანსებულ ტურნირებზე როგორც პროფესიონალ მკობრებისთვის, ასევე, ახალგაზრდა თაობისთვის, აჭარის ყველა მუნიციპალიტეტის პედაგოგებისთვის კვალიფიკაციის ამაღლების მიზნით მოწვეულ მწვრთნელებზე, სემინარების მონაწილეობისთვის გადაცემულ საჭადრაკო ლიტერატურაზე, რამაც უკვე გამოიღო შედეგი - აჭარის ახალგაზრდულ ჩემპიონატებზე ყველა რაიონის წარმატებული სპორტსმენები ჰყავს. ქობულეთის მუნიციპალიტეტიდან მოჭადრაკეებმა მედლები საქართველოს და ევროპის ჩემპიონატებზეც მოიპოვეს. ტრადიციული საზაფხულო ფესტივალების და არაერთი ახალი ღონისძიების ორგანიზებაზეც გამაზვიანდა ყურადღება. აღსანიშნავია, რომ 2022-2023 წლებში ბათუმში მადალ დონეზე ჩატარდა საქართველოს ქალთა და ვაჟთა ჩემპიონატები უშმ პირთა შორის. 2019 წელს ბათუმის მერიის თანადაფინანსებით შეიქმნა საჭადრაკო წრე უშმ პირთათვის, სადაც ორი პედაგოგი დასაქმდა და საგაცვითი პროცესში აჭარის მასშტაბით მკობრები უშმ პირები ჩაერთნენ. მნიშვნელოვანი იყო ფედერაციის ვებგვერდის (www.acf.ge) შექმნა და ამუშავება, რომელსაც დღეს ათასობით მხანკელი ჰყავს როგორც რეგიონის, ასევე საქართველოს და საერთაშორისო მასშტაბით. 2023 წლის აჭარის ასაკობრივი ჩემპიონატების ყველა პრიზიორი დასაჩუქრეს ცნობილი საერთაშორისო საჭადრაკო ვებგვერდის 1-წლიანი ვაუჩერით, სადაც ახალგაზრდები შეძლებენ პრაქტიკის მიღებას და საჭადრაკო ცოდნის ამაღლებას. გაფორმდა მნიშვნელოვანი მემორანდუმი ბათუმის საზღვრგარეშე ბაღების გაერთიანებასთან, რომლის ფარგლებშიც სასკოლო მზაობის ჩვენებაში სხვადასხვა აქტივობასთან ერთად ბავშვებს ჭადრაკის თამაშის შესაძლებლობაც აქვთ. თანამშრომლობის მემორანდუმი გაფორმდა ქობულეთში არსებულ კოლეჯთან „ახალი ტალღა“ და ბა-

თუმის კავკასიის ბიზნესკოლასთან. აღინიშნა მიღწეული ისტორიული სპორტული შედეგები როგორც დიდებში, ასევე, ახალგაზრდებსა და ვეტერანებში. საქართველოს ქალთა ეროვნული ნაკრები 2022 წელს მსოფლიოს საჭადრაკო ოლიმპიადის ვიცეჩემპიონი გახდა, 2023 წელს კი მეორედ მოიპოვა მსოფლიოს გუნდური ჩემპიონის ტიტული. ნაკრების შემადგენლობაში 5 წევრიდან ორი აჭარის რეგიონის წარმომადგენელი იყო - ნინო ბაციავილი და სალომე მელია. 2019-2023 წლებში კესარია მგელაძემ და მარიამ ციცილაძემ ევროპისა და მსოფლიოს სასკოლო ჩემპიონატებზე ოქროს, ვერცხლისა და ბრინჯაოს სინჯის მედლები მოიპოვეს. ამავე ახალგაზრდებმა, მრავალწლიანი პაუზის შემდეგ, ბათუმს კვლავ მოუტანეს ევროპის ახალგაზრდულ ჩემპიონატზე 14 წლამდე გოგონათა შორის ჩემპიონის და ვიცეჩემპიონის ტიტულები (აღსანიშნავია, რომ 2004-2005 წლებში ჩემპიონის ტიტული 18 წლამდე გოგონათა შორის სალომე მელიას ჰქონდა მოპოვებული, ვიცეჩემპიონის ტიტული კი 2003 წელს 14 წლამდე გოგონათა შორის - მირანდა მიქაძეს და 2008 წელს 8 წლამდე ჰაბუტა შორის - ირაკლი ახვლედიანს). ამჟამად, მსოფლიოს სენიორთა ჩემპიონატზე მრავალი წელია უკვე ბათუმში მოღვაწე და მცხოვრები სპორტსმენი სოფიო ტერელაძე ასპარეზობს, რომელმაც 2022 წელს ჩვენი რეგიონს, ქვეყანას ევროპისა და მსოფლიოს სენიორთა ჩემპიონატებზე ოქროსა და ვერცხლის მედლები მოუპოვა. 2022 წელს სპორტული წოდებები მოიპოვეს ნოდარ ლორთქიფანიძემ (საერთაშორისო ოსტატი) და ირაკლი ახვლედიანმა (ფიდეს ოსტატი). სალომე მელიამ, ასევე, აღნიშნა, რომ ჭადრაკი რეგიონის სპორტის წამყვანი სახეობა იყო პანდემიის დროსაც, რომელიც სრული დატვირთვით აგრძელებდა მუშაობას ონლაინ რეჟიმში. ასევე, ხაზი გაუსვა ეროვნული ფედერაციის ეგიდით, სპორტის დეპარტამენტის, სამინისტროსა და რეგიონის მთავრობის სრული მხარდაჭერით ყოველწლიურად ბათუმში ორგანიზებული საერთა-

შორისო საჭადრაკო ორგანიზაციის (ფიდეს) წლის პრესტიჟული ტურნირების მადალ დონეზე ჩატარებას. მადლობა გადაუხადა საქართველოს ჭადრაკის ფედერაციის პრეზიდენტ აკაკი იაშვილს რეგიონის მოჭადრაკეების ხელშეწყობისათვის და აქტიური თანამშრომლობისათვის. სალომე მელიამ განსაკუთრებით აღნიშნა მიღებული ისტორიული გადაწყვეტილება - ბათუმში ჭადრაკის სასახლის მშენებლობასთან დაკავშირებით, რისთვისაც მადლობა გადაუხადა აჭარის მთავრობის თავმჯდომარე თორნიკე რიჟვაძესა და თითოეულს, ვისც ამ გადაწყვეტილების მიღებაში თავისი წვლილი შეიტანა.

- სალომე წარმატებული მოჭადრაკეა, ამასთან, წარმატებული მენეჯერი. აჭარაში ძალიან ბევრი გამოწვევაა და მისი მთავრობა ჭადრაკს მაქსიმალურად უჭერს მხარს. მომავალ წელს ჭადრაკის სასახლის მშენებლობა იწყება და ეს მნიშვნელოვანია. რეგიონში ბევრი წარმატებული მოჭადრაკეა. სალომე თითოეულ მათგანს უდგას მხარში, - გვითხრა აკაკი იაშვილმა.

- სალომე ძალიან ბევრს შრომობს და ფაქტი სახეზეა, ის პროფესიონალია და კარგია, რომ ასეთი ადამიანი ედგა ფედერაციის სათავეში, ის ლისეული პრეზიდენტია, - გვითხრა საქართველოს დამსახურებულმა მწვრთნელმა ლეონიდ ნეურონოვმა. იგი სალომეს პირველი პირადი მწვრთნელია ჭადრაკში.

- დღეს თბილისიდან ჩემი ჩამოსვლა განპირობებული იყო სალომე მელიასადმი დიდი პატივისცემით როგორც ნიჭიერი მოჭადრაკის, როგორც ფედერაციის საქმიანი პრეზიდენტის მიმართ. მინდა, მას ვუსურვო წარმატებები და გამოვთქვა იმედს, რომ ჩვენი კომპანია ფედერაციისთვის, აჭარისთვის სასარგებლო იქნება, - გვითხრა აჭარის ჭადრაკის ფედერაციის გამგეობის წევრმა, მედვინერმა „ხარების“ მრჩეველმა, პროფესორმა თემურ ვეკუამ.

- ჭადრაკის სასახლის მშენებლობა, რომელიც მომავალ წელს დაიწყება აჭარაში, დიდ ცვლილებებს გამოიწვევს, მეტ შესაძლებლობებს მისცემს როგორც მოჭადრაკეებსა და მწვრთნელებს, ისე, ზოგადად, რეგიონს, - აღნიშნა სალომე მელიამ, რომელიც კონფერენციაზე ერთხმად მეორე ვადით აირჩიეს აჭარის ჭადრაკის ფედერაციის პრეზიდენტად. ვიცე-პრეზიდენტად მოსწავლე ახალგაზრდობის სასახლის დირექტორი თამარ მესხიძე დასახელდა, გამგეობის წევრება - ლევან ჩოთიაშვილი, თემურ ვეკუა, ბაგრატ მუყაანაძე, იამზე ბოლქვაძე, დავით ხოსრუაშვილი, გენერალური მდივანი - დინა ქუთელია.

ხვალ საერთაშორისო დიდოსტატი სალომე მელია ჯერ თბილისში გაემგზავრება შეკრებაზე, იქიდან კი საქართველოს ნაკრებთან ერთად მონტენეგროში ევროპის გუნდურ ჩემპიონატზე იასპარეზებს, რომელიც 10 ნოემბერს დაიწყება.

თურქეთის რესპუბლიკა 100 წლისა

მე-7 გვერდიდან

საქართველოს პრემიერ-მინისტრმა ირაკლი ლარიაშვილმა, თურქეთის პრეზიდენტმა რეჯეფ თაიფ ერდოღანმა მტკიცე საფუძველი ჩაუყარეს თანამშრომლობას, რომელიც ეფუძნება ერთმანეთის ნდობასა და პატივისცემას, - აღნიშნა თორნიკე რიჟვაძემ.

თურქეთის რესპუბლიკის გენერალურმა კონსულმა ბათუმში რიზა ქაღან ილმაზმა მადლობა გადაუხადა სტუმრებს მობრძანებისთვის და ქვეყნის განვითარების ისტორიასა და მნიშვნელობაზე ისაუბრა.

- რესპუბლიკის დამფუძნებელმა თაობამ აღმინისტრაციული სისტემის ჩამოყალიბებით მიაღწია არა მხოლოდ თითქმის შეუძლებელ მიზანს, რომელიც დაამყარებდა მშენებლობას, კეთილდღეობას და სამართლიანობას საზოგადოების ყველა სფეროებში, ამავდროულად, მან განახორციელა რევოლუციები, რომლებიც რეალურად, 100 წლის განმავლობაში, რესპუბლიკის ფუძემდებელ პრინციპებს ახორციელებს. „თურქეთის საუკუნის“ მიზანი გახლავთ რესპუბლიკის მეორე ასწლეულში ინვესტიციების განხორციელება, ეკონომიკის, მეცნიერების, ტექნოლოგიების, სოფლის მეურნეობის, ჯანდაცვისა და განათლების სფეროებში, ასევე საგარეო პოლიტიკის შესაძლებლობებისა და გავლენის სფეროს გაფართოება... გულწრფელად მსურს გამოვხატო ჩემი სიხარული თქვენში ამ შეუპოვრობისა და მონღომების დანახვით, როცა ამ საღამოს დიდი ენთუზიზმით აღნიშნავთ ჩვენი რესპუბლიკის 100 წლის იუბილეს, რომელიც 1921 წელს დაარსებული ჩვენი გენერალური საკონსულოს მიერ არის ორგანიზებული... რესპუბლიკის გამოცხადების 100 წლისთავზე პატივისცემით და მადლიერებით ქედს ვიხრი ჩვენი ყველა გმირის, განსაკუთრებით დიდი ლიდერის დაზი მუსტაფა ქემალ ათათურქის სხოვნის წინაშე, რომელიც მონაწილეობდა ჩვენი დამოუკიდებლობის ომის გამარჯვებაში და დამკვიდრებაში. გენერალური საკონსულოს წარმომადგენლებისა და პირადად ჩემი სახელით, დღეს საღამოს თურქეთის რესპუბლიკის 100 წლის იუბილეს აღნიშნავდა შეკრებილი თითოეული თქვენგანის მიმართ ვადასტურებ ჩემს პატივისცემასა და სიყვარულს, - აღნიშნა რიზა ქაღან ილმაზმა.

საღამო ფორუმით დასრულდა. საიუბილეო თარიღთან დაკავშირებით, ბათუმის ანბანის კოშიკი თურქეთის დროშის ფერებში განათდა.